

Archeologienota

Verslag van resultaten bureauonderzoek

Oostrozebeke

Ter Priemstraat-Nieuwstraat

(prov. West-Vlaanderen)

Auteur: Lynn DEVALCKENEER
Stijn CASSELMAN
Bart BARTHOLOMIEUX
Christof VANHOUTTE

Projectcode: 2026E163

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN	5
2. BESCHRIJVEND GEDEELTE	6
2.1. WETTELIJK KADER	6
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	7
1.2.1. Vraagstelling	7
1.2.2. Randvoorwaarden	7
1.2.3. Huidige toestand	8
1.2.4. Geplande toestand	15
1.2.4.1. Riolering DWA en RWA	15
1.2.4.2. Heraanleg wegenis	20
1.2.4.3. Grondverbetering	24
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	25
1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie	25
1.3.2. Gebruikt materiaal	26
1.3.3. Motivering eventueel afwijkende methodiek	26
1.3.4. Inbreng specialisten	26
1.3.5. Algemene wetenschappelijke advisering	26
2. ASSESSMENTRAPPORT	27
2.1. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	27
2.1.1. Topografische situering	27
2.1.2. Landschappelijke situering	30
2.1.3. Geologische situering	35
2.1.4. Bodemkundige situering	38
2.2. HISTORISCHE BESCHRIJVING	41
2.2.1. Algemene historische beschrijving	41
2.2.2. Historische beschrijving projectgebied	44
Militaire kaart 1918	44
Militaire luchtfoto	49
Orthofoto's	49
AN ID 3621 + N ID 10770 Oostrozebeke Hoogstraat	58
AN ID 4174 + AN ID 32754 Oostrozebeke De Visscherie	59
AN ID 4762 Oostrozebeke Waterstraat	60
AN ID 12314 + N ID 16003 Oostrozebeke Centrum	60
AN ID 19751 Oostrozebeke Nieuwstraat	63
Conclusie	63
2.4. SYNTHESE	64

2.4.1. <i>Verwachtingspatroon</i>	64
2.4.2. Afweging verder vooronderzoek	65
2.4.5. Beantwoording van de onderzoeksvragen	66
3. SAMENVATTING	69
4. BIBLIOGRAFIE.....	70
4.1. LITERATUUR	70
4.2. INTERNETBRONNEN	71

1. ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

Algemeen	
Vergunningsnummer:	2026E163
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove nv
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Auteur:	Lynn Devalckeneer, Stijn Casselman
Archeologisch team:	Niet van toepassing
Bevoegde Vlaamse overheid:	Agentschap Onroerend Erfgoed
Plannen:	Lynn Devalckeneer
Gegevens projectgebied	
Provincie:	West-Vlaanderen
Gemeente:	Oostrozebeke
Deelgemeente:	Oostrozebeke
Plaats:	Ter Priemstraat, Nieuwstraat, Leegstraat
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	Bounding box:
Kadastergegevens:	Gemeente: Oostrozebeke
	Afdeling: 1
	Sectie: E
	Percelen (deels): Oostrozebeke, sectie E, 852p, 882p, 882n, 882r, 832c, 705a, 717a, 706d2, openbaar domein
Oppervlaktes	
Totale oppervlakte percelen:	Xxxx m ²
Totale oppervlakte projectgebied:	40 346 m ²
Aantal lopende m lijntraject	2498 m
Oppervlakte onderzoeksgebied (grondverbetering/bufferbekken)	5486 m ²

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Oostrozebeke Ter Priemstraat-Nieuwstraat, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

"Deze archeologienota heeft als doel te onderzoeken welke archeologische resten zich in het projectgebied kunnen bevinden en in hoeverre deze door de geplande bodemingrepen bedreigd worden. Het onderzoek in deze nota heeft vier hoofddoelen:

1. **Identificatie van mogelijke archeologische resten:** Het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied, gebaseerd op bestaande informatie en mogelijk aanvullend onderzoek.
2. **Evaluatie van de bedreiging:** Het beoordelen van de impact die de geplande werkzaamheden op de bodem kunnen hebben op de archeologische overblijfselen.
3. **Aanbevelingen voor bescherming of verder onderzoek:** Op basis van de bevindingen worden maatregelen voorgesteld om de archeologische waarden te beschermen of wordt aangeraden om verder onderzoek te verrichten."
4. **Bepalen van het verdere traject voor eventueel vervolgonderzoek**
 - Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
 - Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
 - Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
 - Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
 - Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja: wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
 - Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.2.3. Huidige toestand

Het projectgebied betreft bestaande verharde wegen in het zuidelijke deel van het dorp Oostrozebeke. Het gaat hierbij voornamelijk om de Nieuwstraat, een groot deel van de Ter Priemstraat en een deel van de Leegstraat. In het noorden en in het zuidoosten van het projectgebied zijn er enkele aftakkingen van de Nieuwstraat die doodlopen in een residentiële wijk. Het tracé van het plangebied loopt vanaf het kruispunt van de Nieuwstraat met de Ingelmunstersteenweg en de Hoogstraat in het noorden naar het kruispunt van de Nieuwstraat met de Stationsstraat en waterstraat in het zuidoosten. In het zuidoosten zijn ook enkele ingrepen gepland in een klein deel van de Voldersstraat en langs de Ooigembeek. Deze beek kruist de Nieuwstraat in het zuidoosten van het projectgebied en de Hulstebeek loopt onder de Ter Priemstraat door. Niet ver ten zuiden van het kruispunt van de Ter Priemstraat met de Nieuwstraat vloeien deze beken samen.

Hieronder volgt een beschrijving van de materialiteit van de betrokken wegtracés:

Nieuwstraat (vak huisnr. 57-41 en vak huisnr. 127-54): Het bestaande wegdek bestaat uit een cementbetonverharding, met een breedte van ongeveer 5,35m. Langs de zijde zonder bebouwing is een groene berm aanwezig, langs de zijde met bebouwing een variërende berm (halfverharde wegbermen of opritten en verharde zijstroken in allerlei materialen.) Langs de zijde met bebouwing werd een greppel aangelegd, langs de zijde zonder bebouwing stroomt het hemelwater door de groene berm naar de gracht.

Nieuwstraat (vak Leegstraat tot Ingelmunstersteenweg): Het bestaande wegdek bestaat uit een cementbetonverharding, met een breedte van ongeveer 5,35m. Er zijn halfverharde zijstroken of opritten en verharde zijstroken in allerlei materialen aanwezig. Langs beide zijden van de rijweg is een betonnen greppel aanwezig.

Nieuwstraat (Zijstraten): Het bestaande wegdek bestaat uit een KWS-verharding, met een breedte van ongeveer 6m. Er zijn halfverharde zijstroken of opritten en verharde zijstroken in allerlei materialen aanwezig. Langs beide zijden van de rijweg is een betonnen greppel aanwezig.

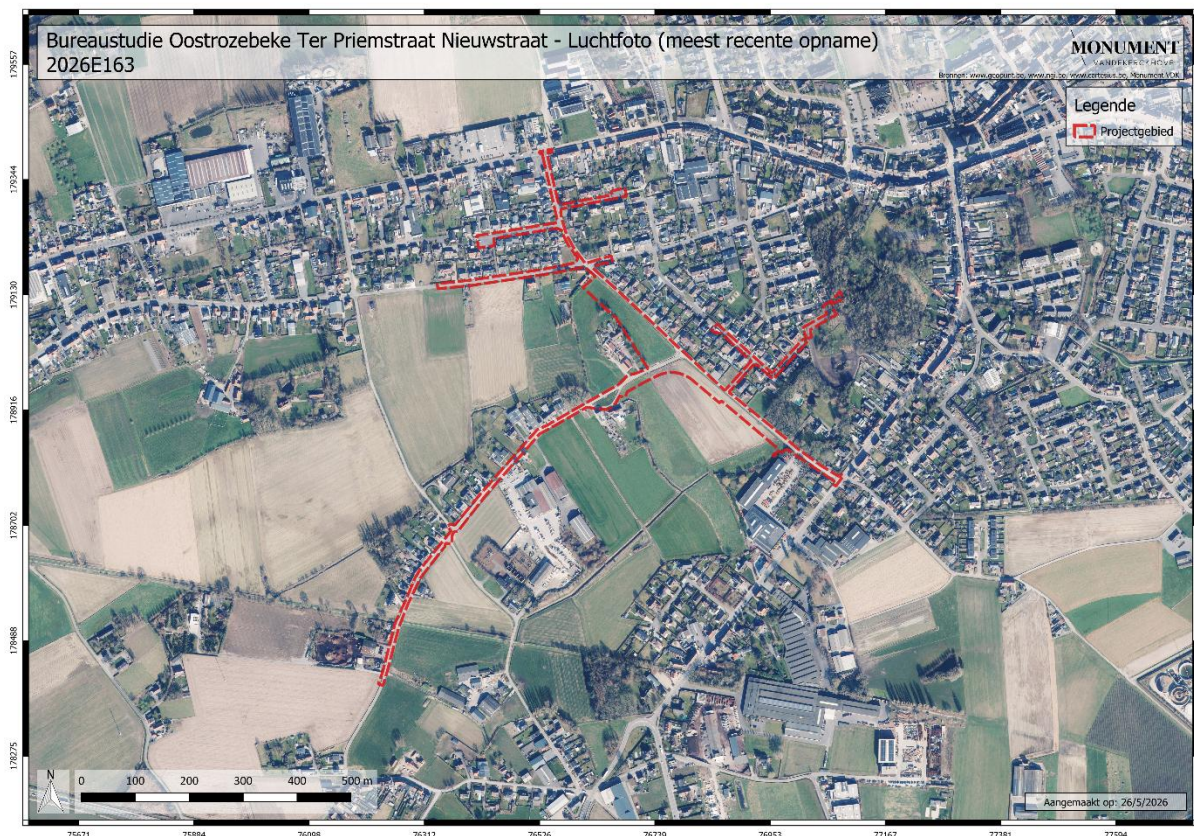
Leegstraat (vak Nieuwstraat tot huisnr. 108): Het bestaande wegdek bestaat uit een cementbetonverharding, met een breedte van ongeveer 4 m. Langs de zijde zonder bebouwing is een groene berm aanwezig (zuidzijde), langs de zijde met bebouwing een verharde zijstrook (noordzijde). Langs de zijde met bebouwing is een betonnen watergreppel aanwezig;

Ter Priemstraat: Rijweg in KWS-verharding, breedte variërend tussen 5m en 6m. Nagenoeg geen berm langs zijde zonder bebouwing, gracht is er dicht tegen de rijweg gelegen.

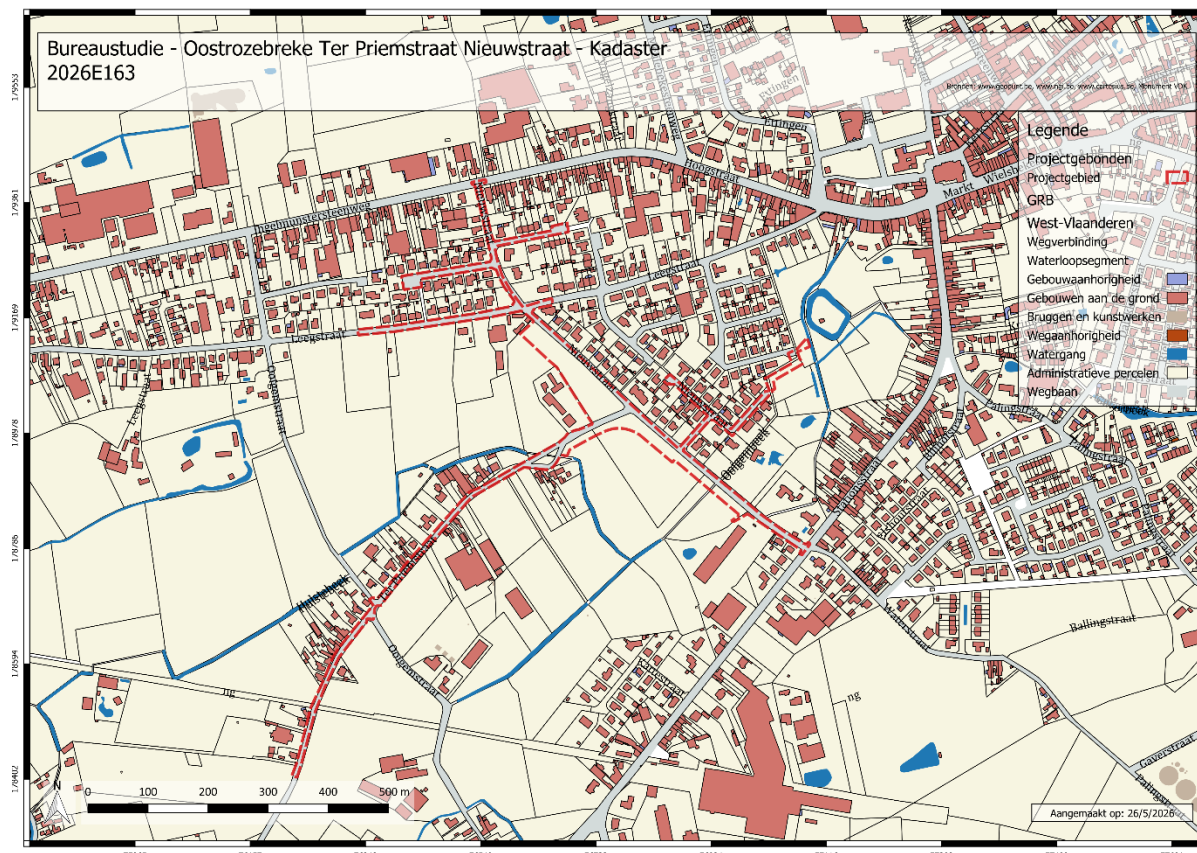
Variërende berm langs zijde bebouwing (halfverharde wegbermen of opritten en verharde zijstroken in allerlei materialen.) Langs zijde bebouwing werd een greppel aangelegd, zijde zonder bebouwing stroomt door groene berm naar gracht. (Figuur 1 en Figuur 2).

Binnen deze wegtracés is nog geen gescheiden rioleringsstelsel aanwezig. Wel is een riolering aanwezig gelegen in de berm van de wegen. Hier heeft de aanwezige leiding voor een verstoring gezorgd gaande van 0,74 m tot 2 m onder het maaiveld.

Enkel zones vallen buiten het openbaar domein en stemmen overeen met akkerland of grasland. Deze gebieden kaderen binnen het principe van terreinen voor grondverbetering. De exacte bestaande verstoringdiepte is hier ongekend.

Figuur 1: Plangebied op een recente orthofoto uit 2025 (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Plangebied op de kadasterkaart (GRB) (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Foto's bestaande toestand Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 4: Foto's bestaande toestand Leegstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 5: Foto's bestaande toestand Ter Priemstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 6: Foto bestaande toestand Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 7: Foto bestaande toestand Volderstraat (bron: opdrachtgever)

1.2.4. Geplande toestand

De initiatiefnemer voorziet riolerings- en wegeniswerken in de Nieuwstraat, Ter Priemstraat en de Leegstraat te Oostrozebeke. Binnen het volledige projectgebied wordt een nieuw gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. In de Nieuwstraat wordt een nieuwe bovenbouw ontworpen en fietspaden worden toegevoegd. De overige straatdelen binnen het project worden voornamelijk hersteld in de bestaande toestand.

1.2.4.1. Riolering DWA en RWA

Het project omvat de aanleg van een gescheiden stelsel. Het projectgebied betreft enerzijds het gemeentelijk aandeel in de Ter Priemstraat, Nieuwstraat en Leegstraat. Deze sluit aan op het bovengemeentelijk deel welke start aan het overnamepunt in de Ter Priemstraat (pompstation) en aansluit op de bestaande collector aan de Ooigembeek.

De aanleg van de gravitaire **2DWA**-afvalwaterleiding (diameter 250 mm) voor de afvoer van het huishoudelijk afvalwater van alle bestaande en toekomstige woningen. Wegens plaatsgebrek in de wegbermen door de aanwezigheid van diverse neutsleidingen wordt de DWA-leiding in de rijweg aangelegd.

Gezien de sterke variaties in de hoogtes van het maaiveld binnen dit project bezit ook de DWA een verschillend aantal hellingen. Deze variëren van 4 mm/m tot 18 mm/m. De diameter bedraagt 250 mm.

Er wordt maximaal ingezet op de mogelijkheden tot infiltratie. Meer concreet wordt maximaal ingezet op het houden van water aan het oppervlak en infiltreren via open systemen.

- Water wordt bijvoorbeeld maximaal bovengronds afgevoerd naar de grachten. De grachten ter hoogte van de Leegstraat worden behouden en geherprofileerd.
- Dit geldt eveneens voor de grachten in de Ter Priemstraat. In de zone Ter Priemstraat 64-78 is op vandaag geen gracht aanwezig. Er werd geopteerd om hier in te zetten op een infiltrerende berm in plaats van een nieuwe gracht gezien de aanwezige nutsleidingen.
- In de Nieuwstraat was het behoud van de bestaande niet mogelijk, dit gezien de ruimte die nodig is voor de aanleg van de fietspaden. Daarom wordt in de Nieuwstraat een nieuwe grotere gracht aangelegd
- In de zijstraten van de Nieuwstraat, alsook in het gedeelte van de Ter Priemstraat, zonder bestaande gracht, wordt gewerkt met een vlakke greppel. Het water kan bijgevolg in de berm stromen, de greppel met slikkers dient louter

als overstrot van deze berm te worden aanzien. Dit principe wordt aangegeven op de typedwarsprofielen.

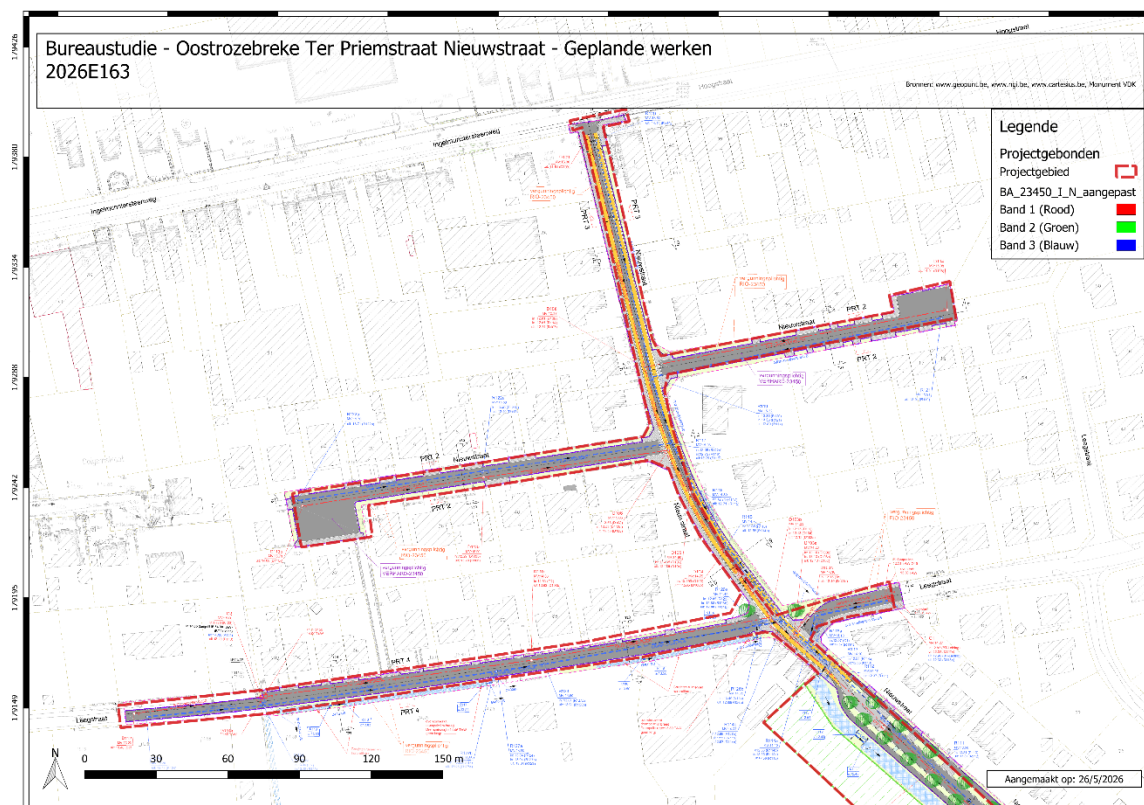
De regenwaterafvoerriool wordt voorzien via te ruimen grachten, nieuwe grachten en nieuwe leidingen met diameter 400 mm, 500 mm, 600 mm en 1000 mm. Ze sluit afwaarts aan op de Hulstebeek en Ooigembeek.

Type	Locatie	Lengte	Diameter	Diepte ingreep op bodem (- mv)
Riolering DWA	Nieuwstraat	1324 lm	250 mm	Tussen 1,75 en 3,49 m onder maaiveld
Riolering DWA	Ter Priemstraat	691 lm	250 mm	Tussen 1,52 m en 3,6 m onder maaiveld
Riolering DWA	Leegstraat	323 lm	250 mm	Tot 1,80 m onder het maaiveld

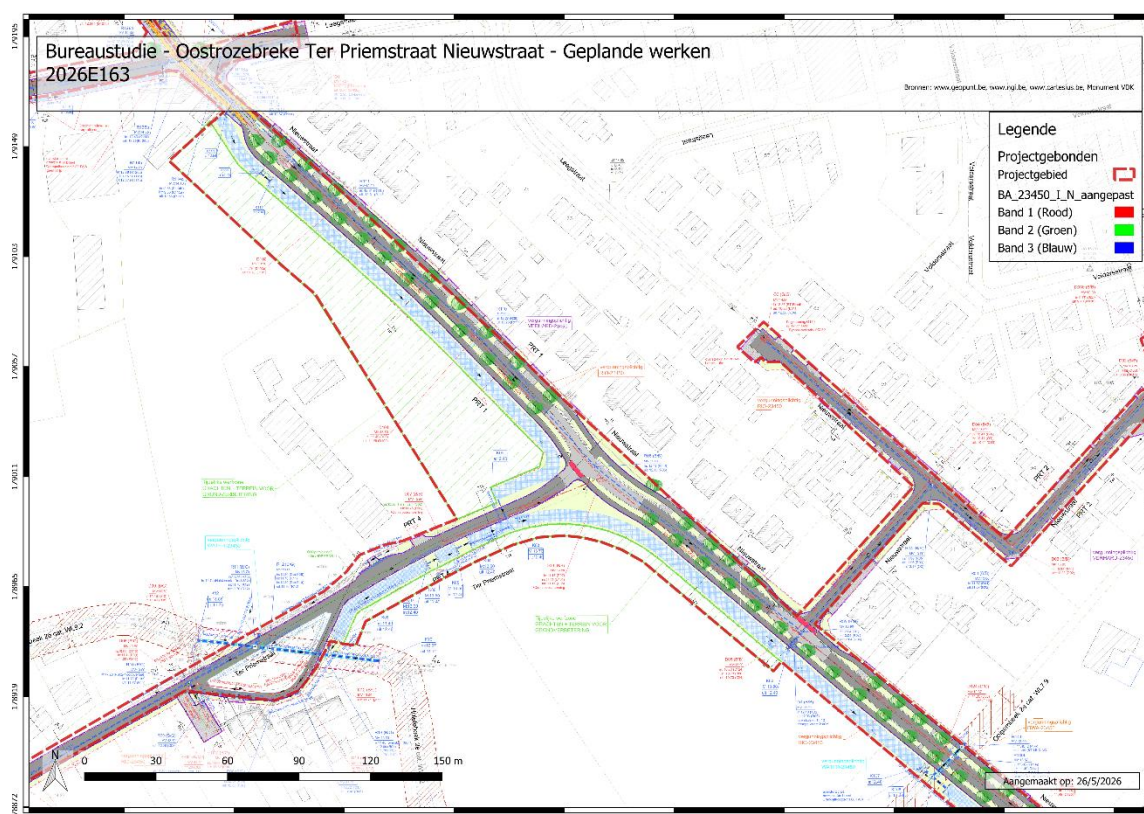
Tabel 1: Overzicht ingrepen riolering DWA

Type	Locatie	Lengte	Diameter	Diepte ingreep op bodem (- mv)
Riolering RWA	Nieuwstraat	1476 lm	400 mm	Tussen 1,75 en 3,49 m onder maaiveld
Riolering RWA	Ter Priemstraat	673 lm	400 mm	Tussen 1,52 m en 3,6 m onder maaiveld
Riolering RWA	Leegstraat	323 lm	400 mm	Tot 1,80 m onder het maaiveld

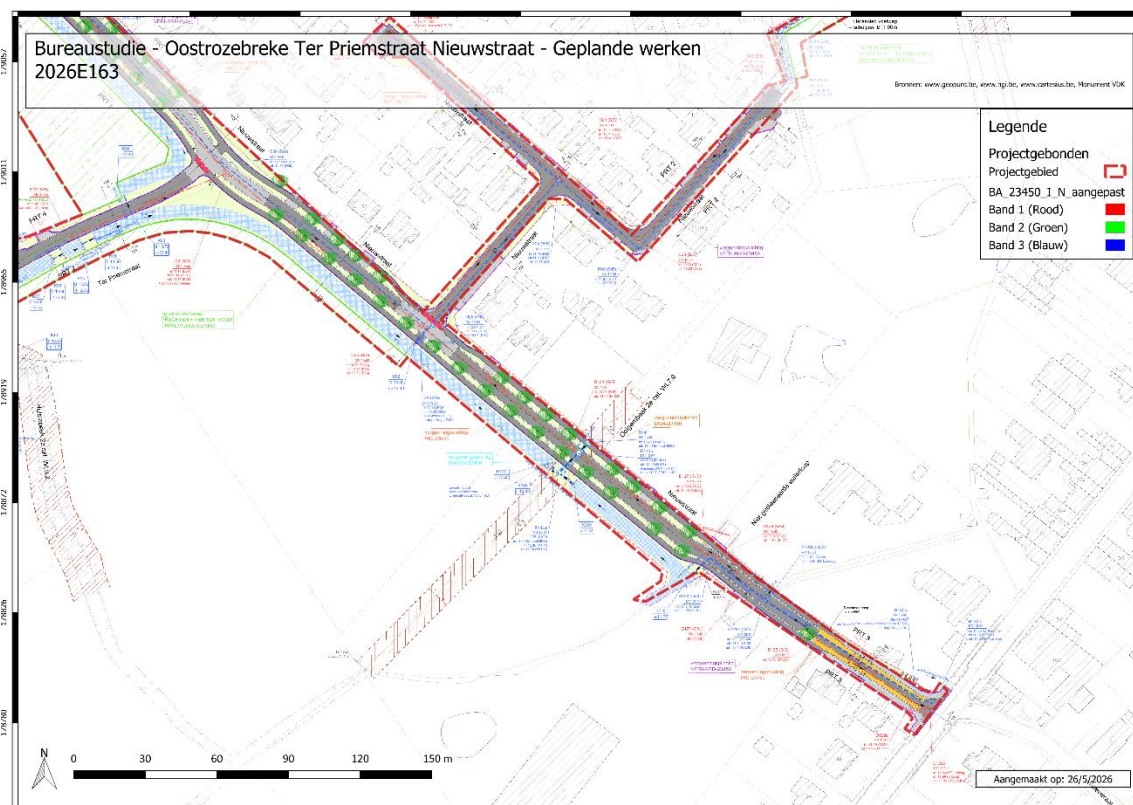
Tabel 2: Overzicht ingrepen riolering RWA

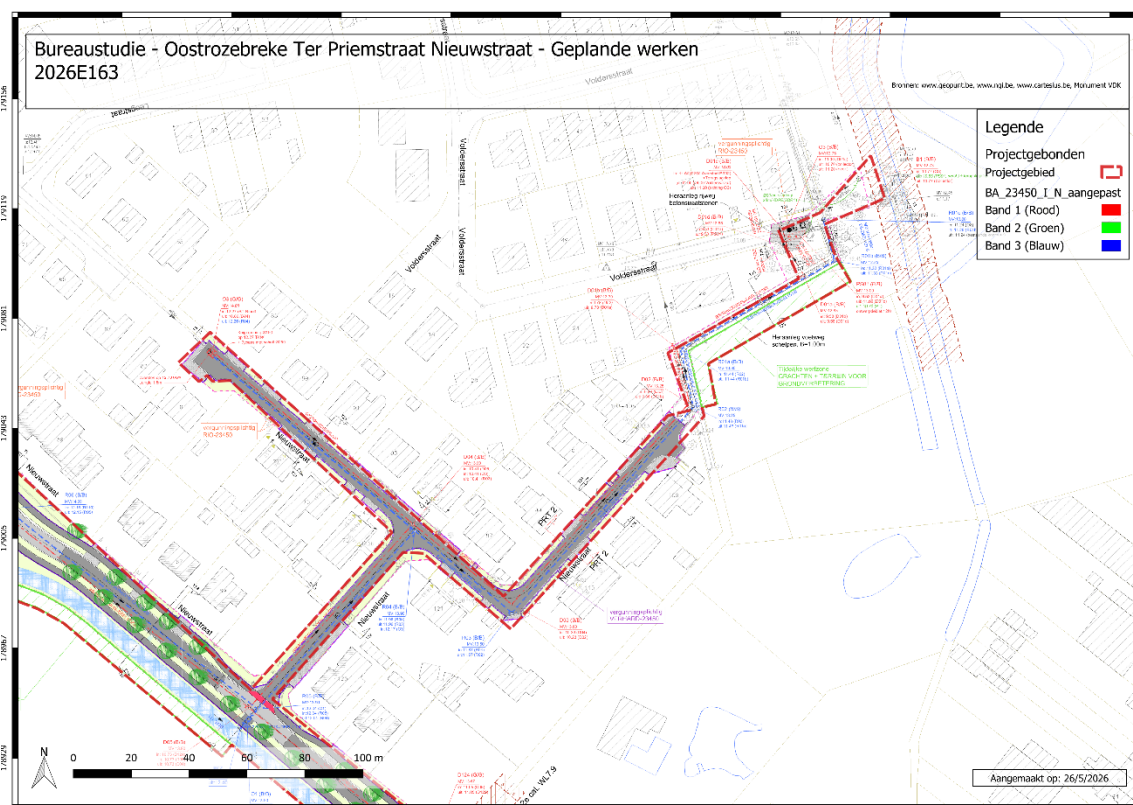
Figuur 8: Geplande werken Nieuwstraat – Leegstraat (bron: opdrachtgever)

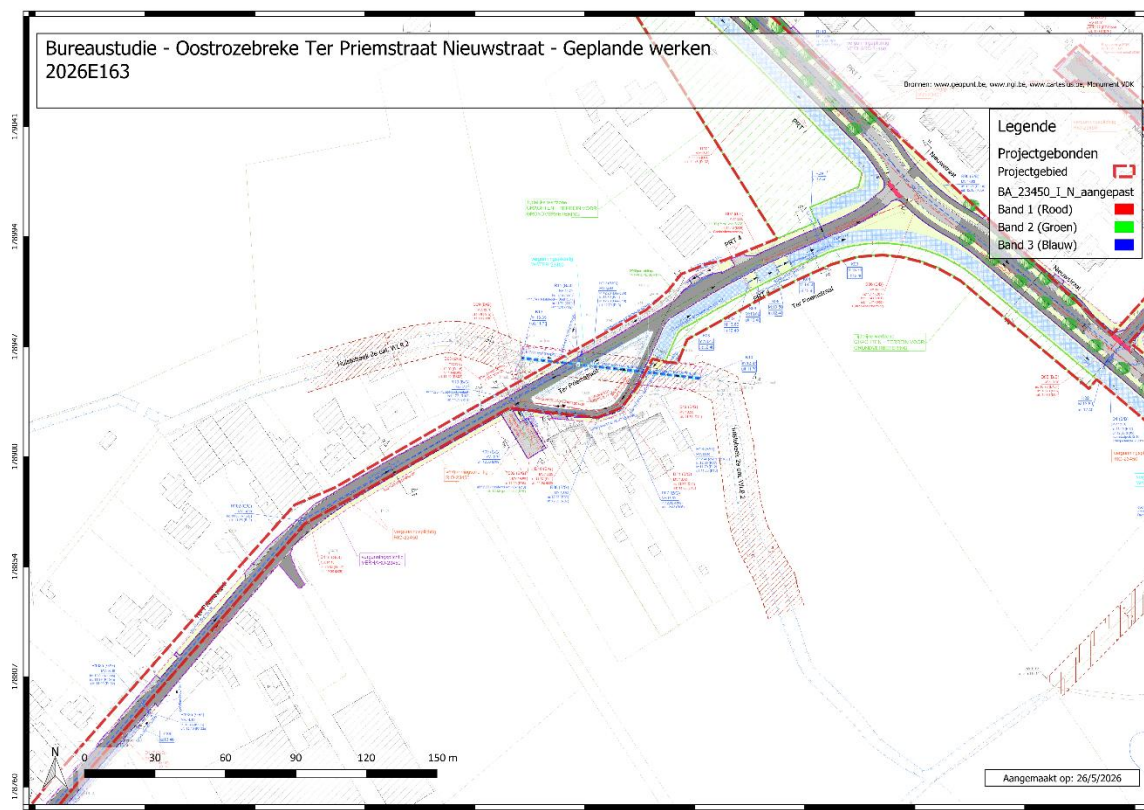
Figuur 9: Geplande werken Nieuwstraat – deel Ter Priemstraat (bron: opdrachtgever)

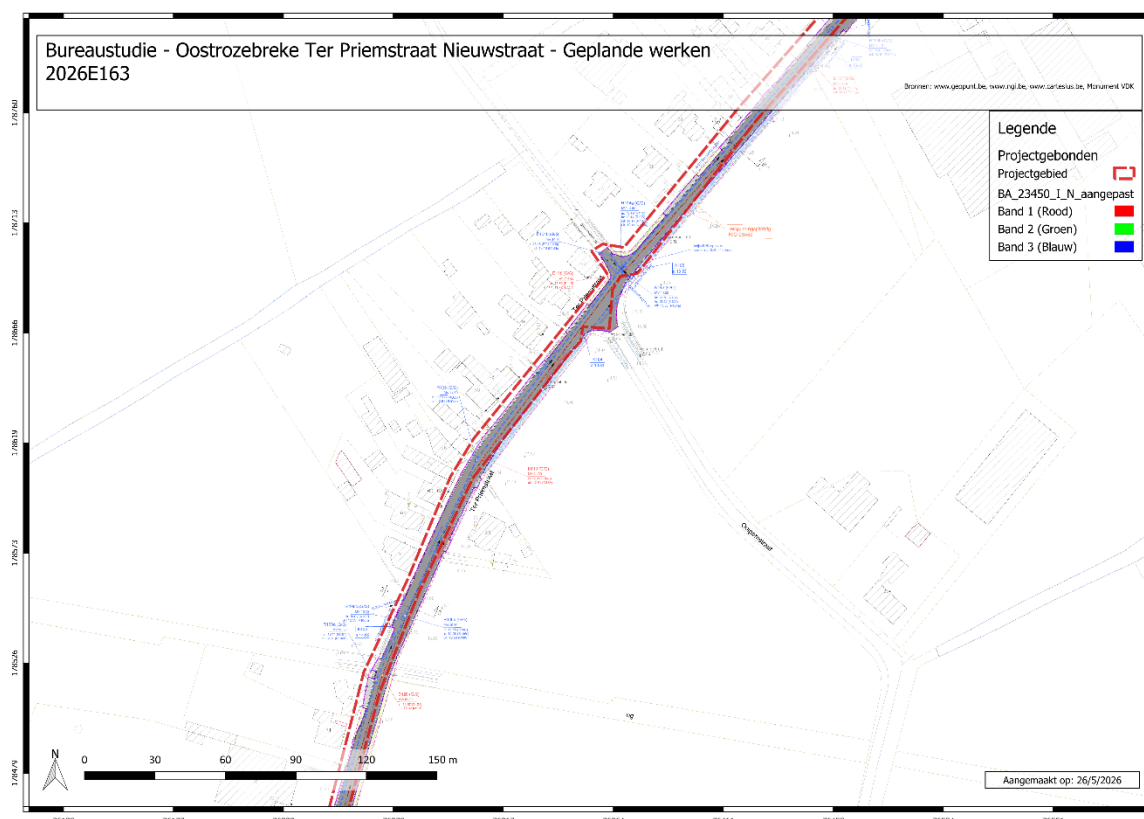
Figuur 10: Geplande werken Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

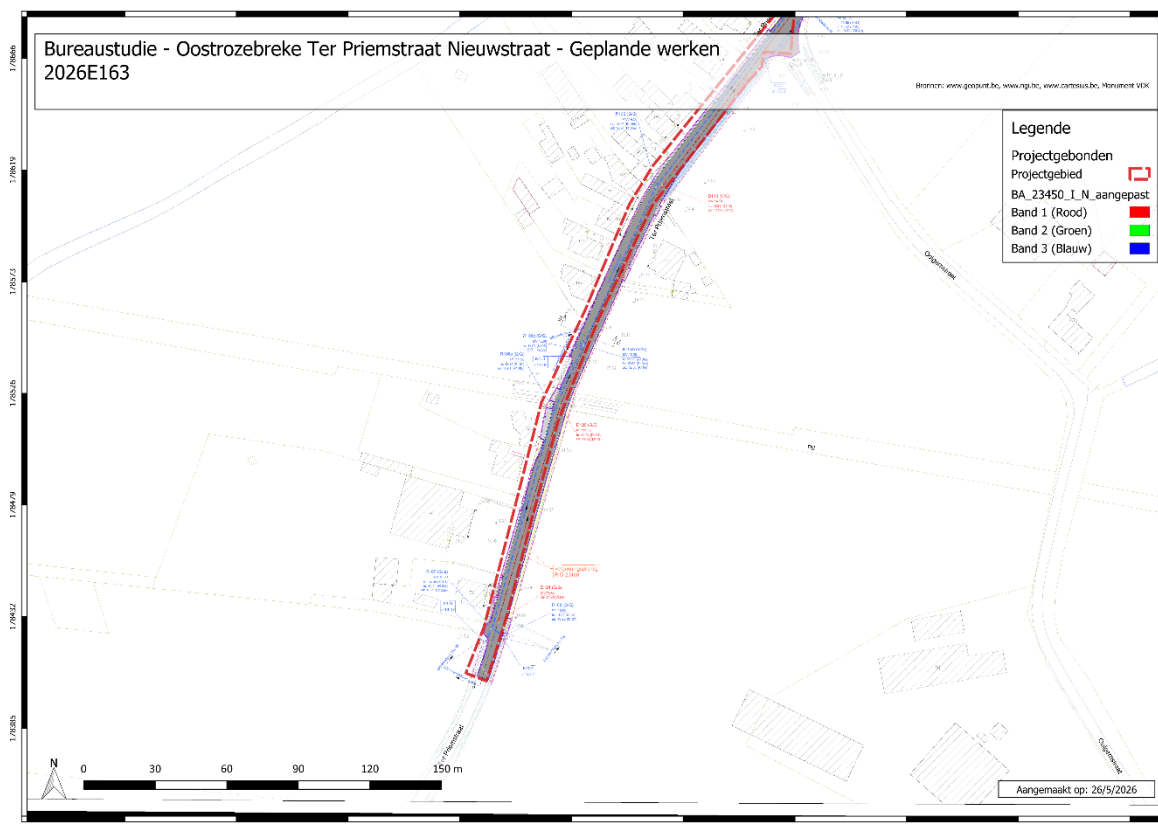
Figuur 11: Geplande werken Nieuwstraat – Volderstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 12: Geplande werken Ter Priemstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 13: Geplande werken Ter Priemstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 14: Geplande werken Ter Priemstraat (bron: opdrachtgever)

1.2.4.2. Heraanleg wegenis

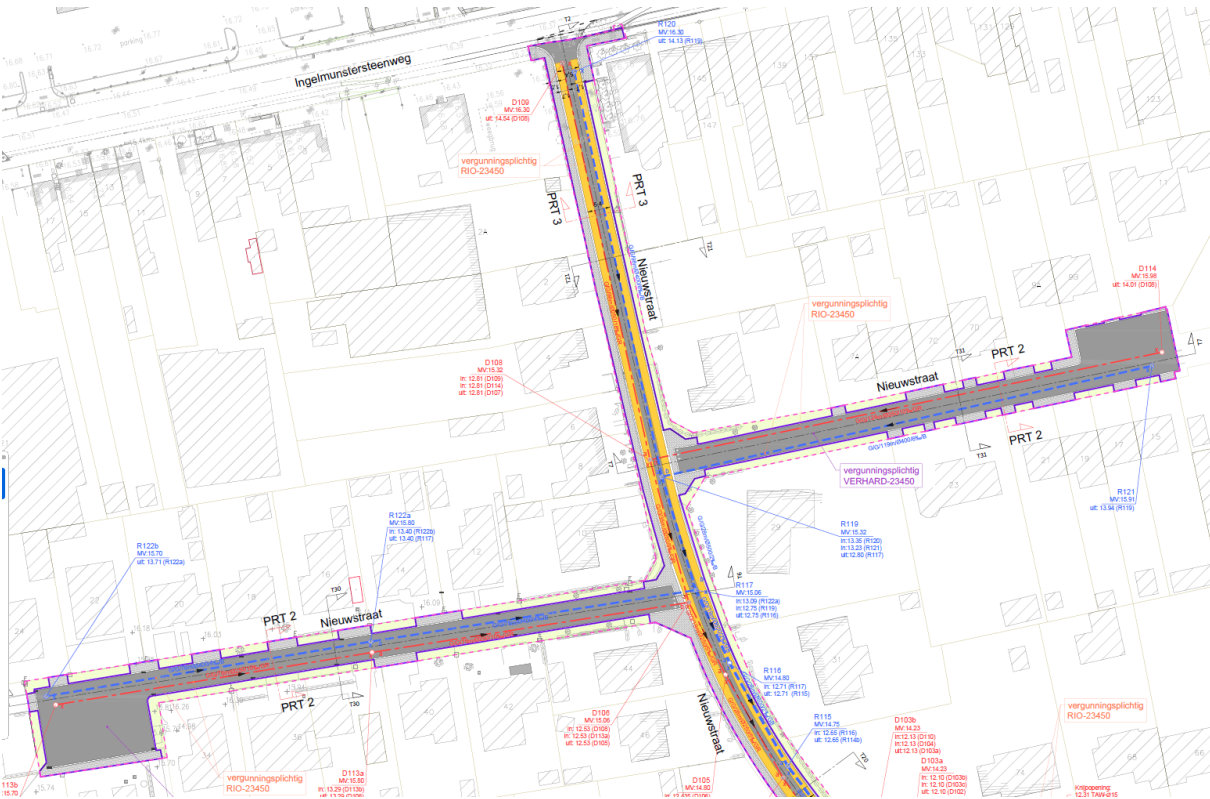
De bestaande wegenis wordt heraangelegd. Voor de Nieuwstraat is een nieuwe bovenbouw ontworpen waarbij de belangrijkste vernieuwing de toevoeging van fietspaden is. De grootste wijziging is in de zone tussen de Leegstraat en de Stationsstraat, waar de as van de Nieuwstraat wordt verschoven om langs beide zijden vrijliggende fietspaden te realiseren. Tussen de vrijliggende fietspaden en de rijweg is een groene veiligheidsstrook van minimum 2m. In deze strook worden hoogstammige bomen aangeplant. De veiligheidsstroken worden op bepaalde plaatsen onderbroken voor toegang tot aanpalende akkers en in functie van de aansluiting op het fietspad. In de zijstraten wordt de rijweg heraangelegd. De bermen zijn onverhard en worden voorzien als een infiltrerende berm. Enkel de opritten naar de woningen zijn verhard. De overige straatdelen worden voornamelijk hersteld in de bestaande toestand.

De wegeniswerken ter hoogte van de Ter Priemstraat en de Leegstraat houdt voornamelijk het herstel in van de bestaande toestand. De rijweg wordt aangelegd in asfaltverharding.

Type	Locatie	Lengte	Oppervlakte	Diepte ingreep op bodem (- mv)
------	---------	--------	-------------	--------------------------------

Wegenis	Nieuwstraat	825 m		Tot 70 cm onder maaiveld
---------	-------------	-------	--	--------------------------

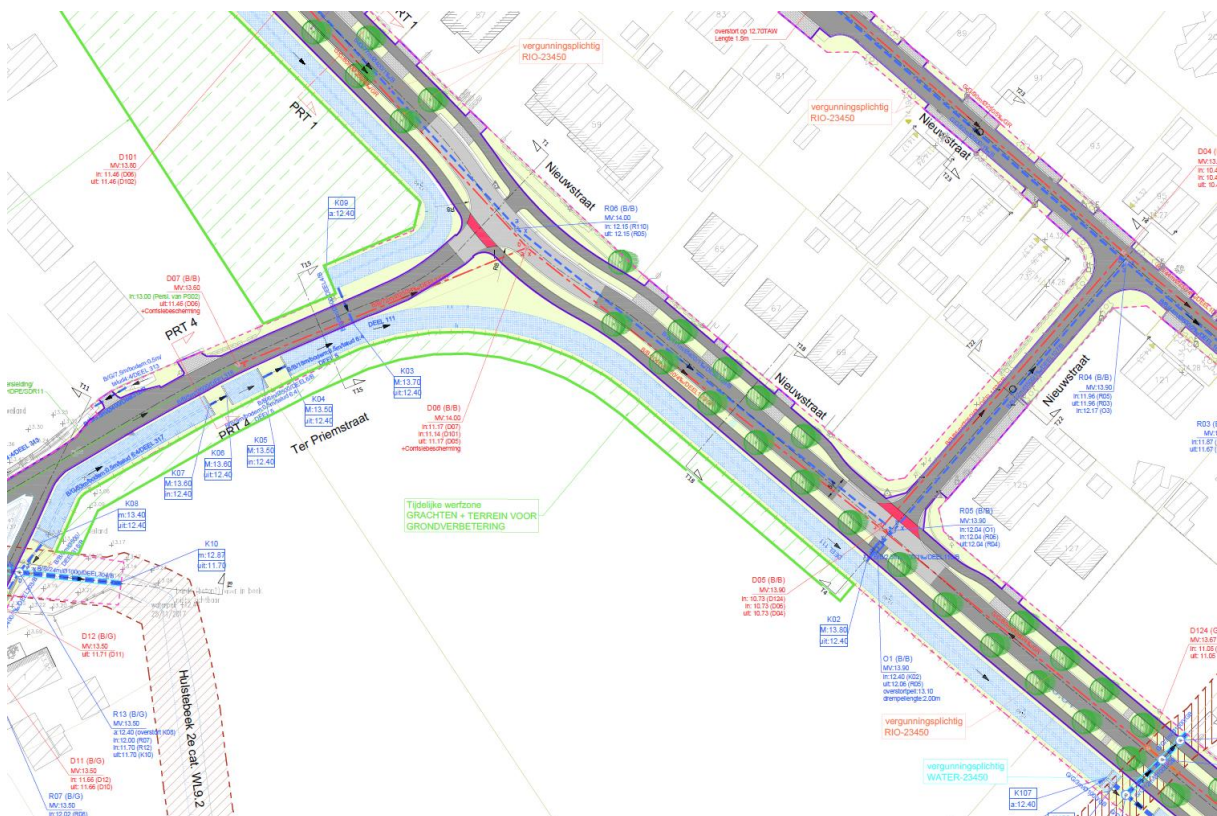
Tabel 3: Overzicht ingrepen wegenis

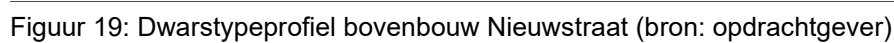
Figuur 15: Overzicht geplande ingrepen Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 16: Overzicht geplande ingrepen Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

Figuur 17: Overzicht gepland ingrepen Nieuwstraat (bron: opdrachtgever)

1.2.4.3. Grondverbetering

Er worden drie zones voorzien voor grondverbetering, aansluitend bij het projectgebied. Ze situeren zich enerzijds ten westen van de Nieuwstraat, ter hoogte van het uit te breiden wegtracé. Anderzijds situeert één van de zones zich nabij de Nieuwstraat – Volderstraat. Deze zones zullen worden gebruikt als werfzone en terrein voor grondverbetering. Hier dient te worden uitgegaan van een verstoring tot 40 cm onder het maaiveld (in cultuur brengen of compactie door werfverkeer) met een buffer van 30 cm.

Type	Locatie	Lengte	Oppervlakte	Diepte ingreep op bodem (- mv)
Terrein voor grondverbetering	Nieuwstraat	198 m	5487 m ²	Tot 70 cm onder het maaiveld
Terrein voor grondverbetering	Nieuwstraat	215 m	1069 m ²	Tot 70 cm onder het maaiveld
Terrein voor grondverbetering	Volderstraat - Nieuwstraat	77 m	527 m ²	Tot 70 cm onder het maaiveld

Tabel 4: Overzicht ingrepen wegenis

Figuur 20: Geplande werken – terreinen voor grondverbetering (bron: opdrachtgever)

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. *Motivering onderzoeksstrategie*

In dit bureauonderzoek wordt getracht een zo duidelijk mogelijk beeld te vormen van de huidige archeologische, historische en landschappelijke kennis van het projectgebied en de omgeving. Dit wordt vervolgens getoetst aan de geplande versterking van de bodem. Het doel hiervan is te kunnen bepalen of verder archeologisch onderzoek aangewezen is. Om een antwoord te kunnen formuleren op de onderzoeksvragen werden verschillende bronnen geraadpleegd.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en in het algemeen werd de online databank van de CAI (Centraal Archeologische Inventaris) geraadpleegd.¹ Als aanvulling hierop werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Langs deze weg werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van de 20^e eeuw. Op alle kaarten en luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zo tot een duidelijk beeld te komen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Gebruikt materiaal

Alle nodige informatie werd geraadpleegd via het internet of werd digitaal aangeleverd door de initiatiefnemer. De kaarten die toegevoegd zijn als bijlage werden vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

1.3.3. Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing.

1.3.4. Inbreng specialisten

Niet van toepassing.

1.3.5. Algemene wetenschappelijke advisering

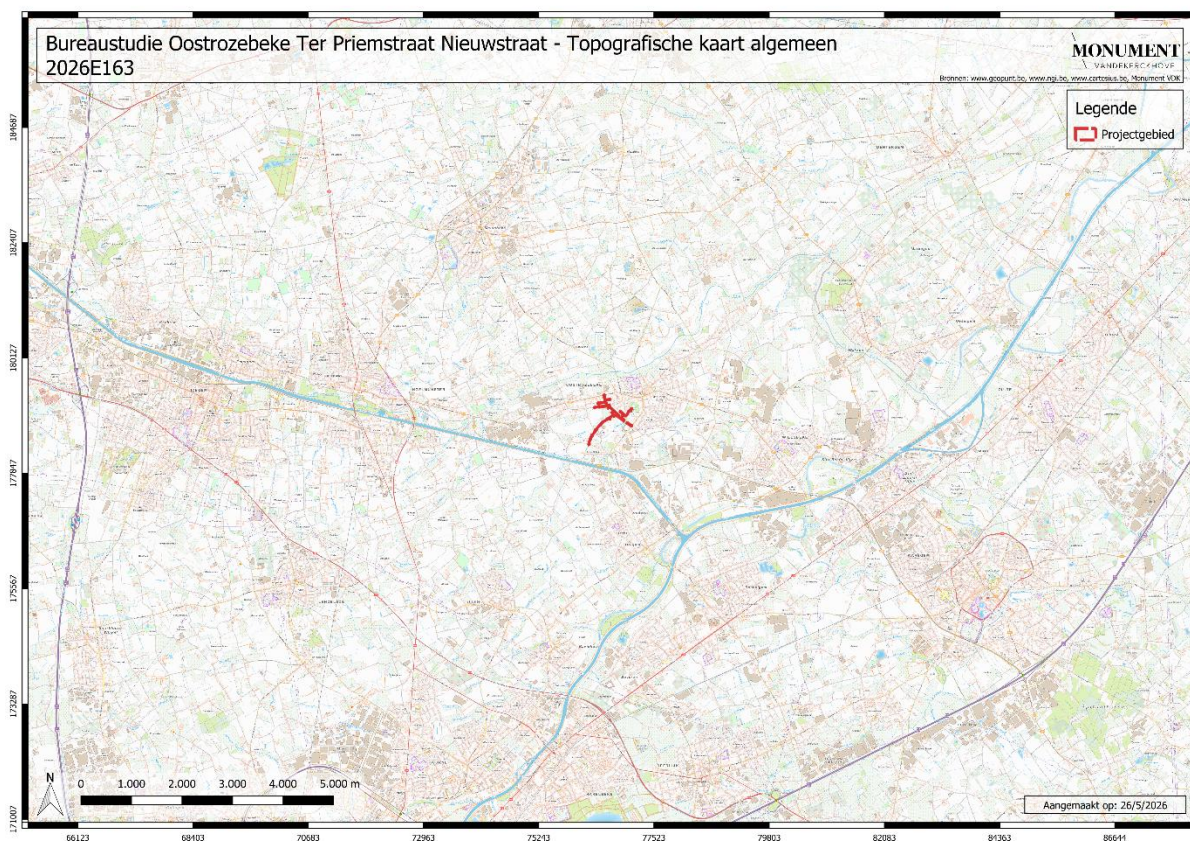
Niet van toepassing.

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Landschappelijke ligging⁶

2.1.1. Topografische situering

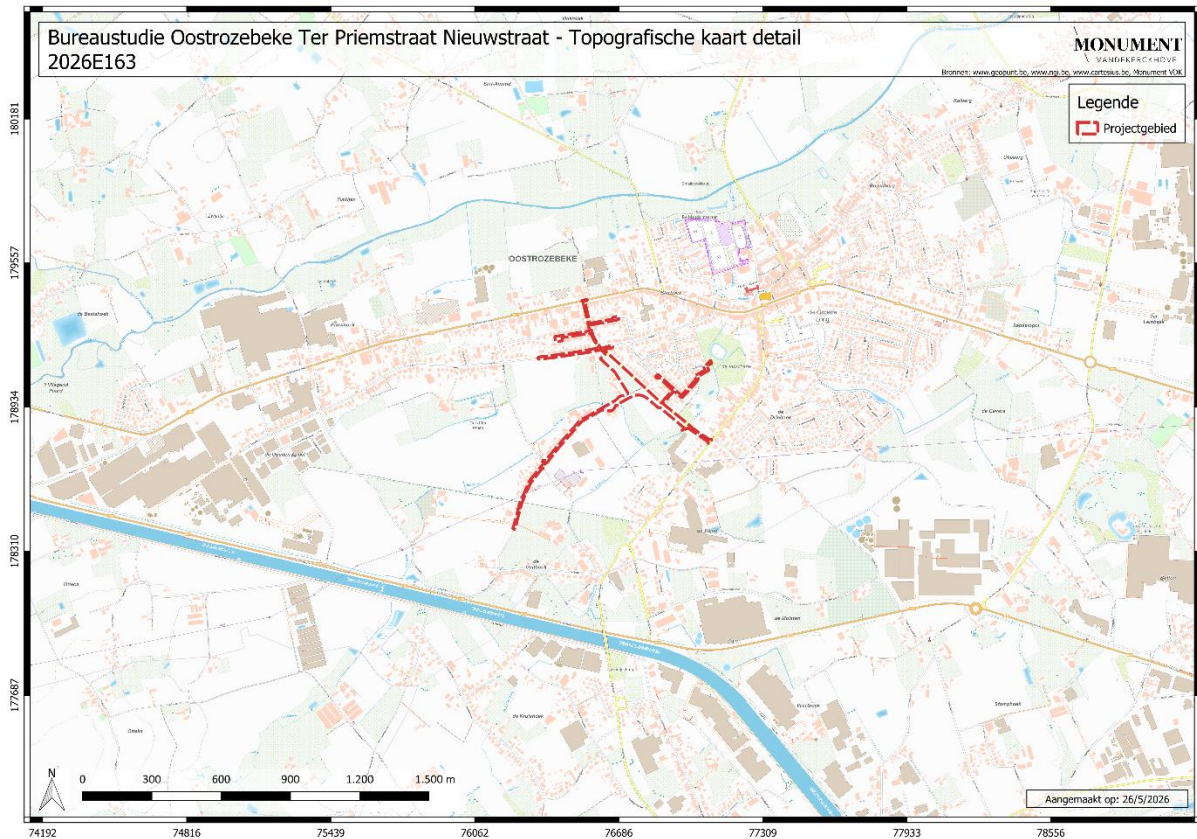
Oostrozebeke ligt in het zuidoosten van de provincie West-Vlaanderen, binnen de vierhoek Kortrijk-Waregem-Tielt-Roeselare en maakt deel uit van het arrondissement Tielt. In het noorden liggen de waterlopen de Mandel, de Krommedijkbeek en de Hoogleenbeek, die de grens vormt met Tielt en Dentergem. De Sint-Baafs-Vijvebeek in het oosten en het zuidoosten vormt er deels de grens met Wielsbeke. Harelbeke ligt ten zuiden van Oostrozebeke en in het zuidwesten volgt de Distelbeek gedeeltelijk de grens met Ingelmunster en Meulebeke. Het plangebied zelf ligt in het zuidwesten van de dorpskern van Oostrozebeke (Figuur 21 en Figuur 22).⁷

Figuur 21: Plangebied op de topografische kaart (bron: geopunt.be)

⁶ <http://www.geopunt.be/>

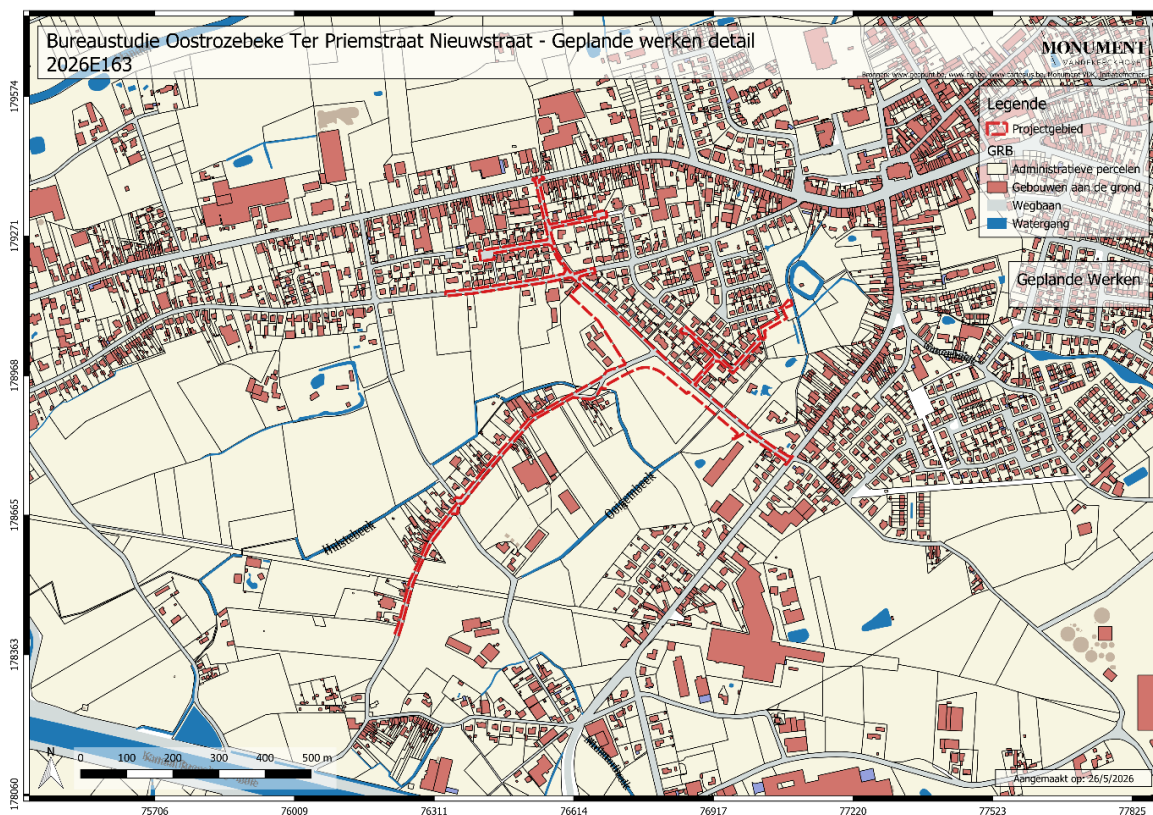
⁷ Eggermont, Van Heymbeeck 2014, overgenomen uit: Derweduwen et al. 2025

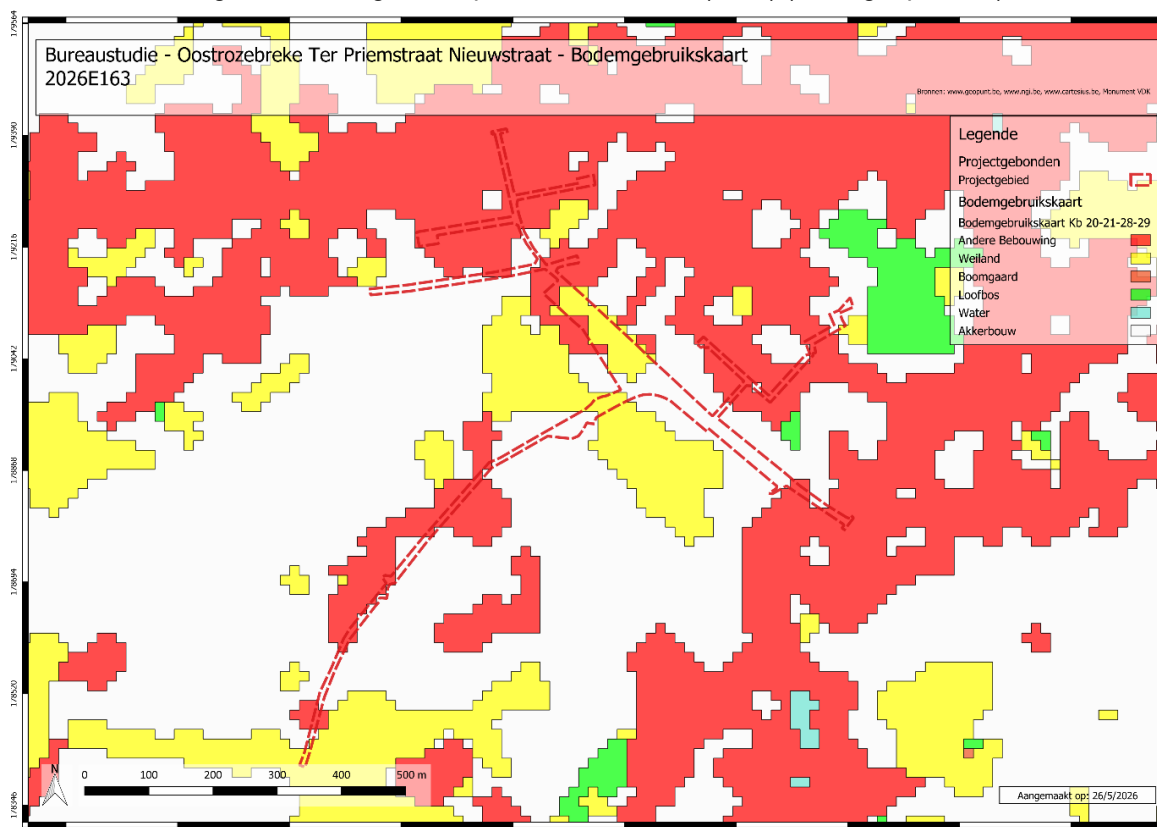
Figuur 22: Plangebied op de topografische kaart: detail (bron: geopunt.be)

Het projectgebied situeert zich ter hoogte van openbaar domein op enkele kadastrale percelen langs het openbaar domein namelijk Oostrozebeke, sectie E, 852p, 882p, 882n, 882r, 832c, 705a, 717a, 706d2(Figuur 23).

Op de bodemgebruikskaat uit 2001 staat het grootste deel van het projectgebied gekarteerd als andere bebouwing (Figuur 24). Enkele delen staan aangeduid als akkerland.

Figuur 23: Plangebied op de kadasterkaart (GRB) (bron: geopunt.be)

Figuur 24: Plangebied op de bodemgebruikskarta (bron: geopunt.be)

2.1.2. Landschappelijke situering

Oostrozebeke behoort tot het zandlemig plateau van Tielt en het zandlemige land van Kortrijk. Oostrozebeke situeert zich in het westelijk deel van de Vlaamse Vallei en heeft een zwak golvend landschap tussen ca. 10 m en 31 m boven de zeespiegel (m TAW). Dit gebied wordt gekenmerkt door een microreliëf van zandruggen en valleien, waarbij in de omgeving van Oostrozebeke de hoogste zandruggen te vinden is.⁸ De valleien in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied zijn deze van de Mandel (noorden) en Leie (zuiden). Richting het noorden vormt de Tieltsse cuesta een belangrijke *landmark*.

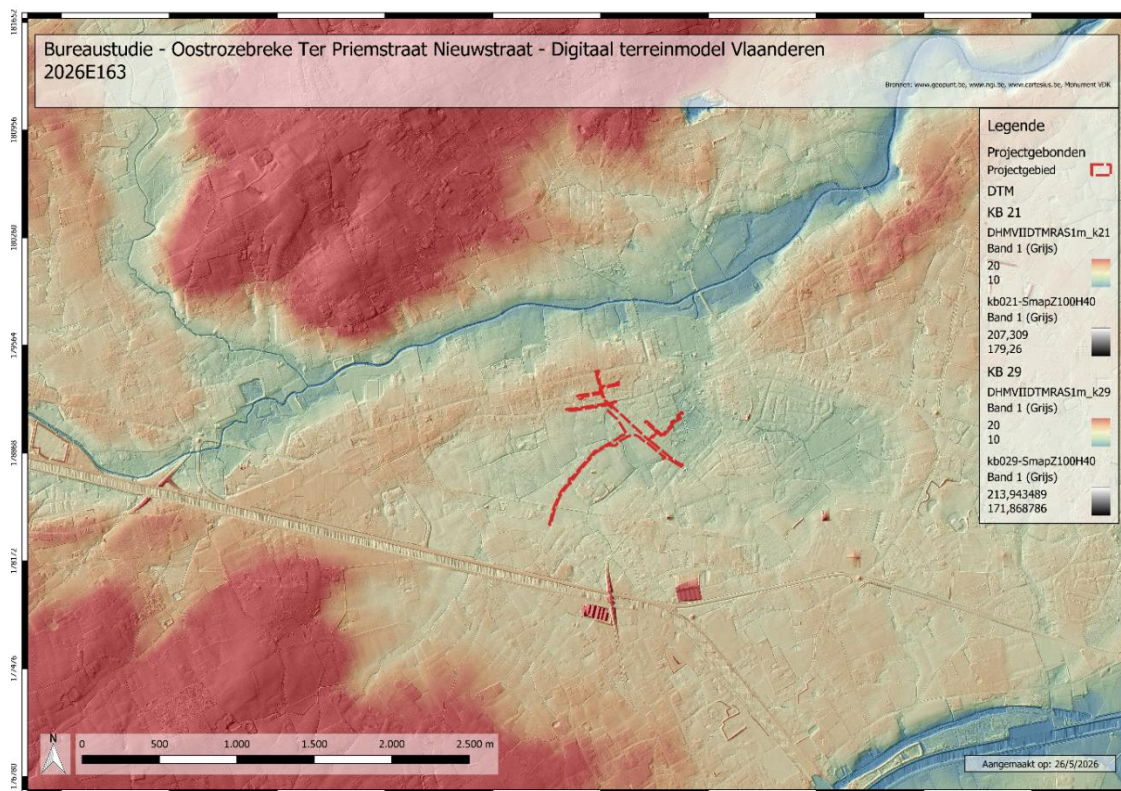
De Hulstebeek doorsnijdt het plangebied in het noordoostelijke deel van de Ter Priemstraat en de Ooigembeek doorsnijdt het zuidoostelijke deel van de Nieuwstraat. Ca. 350 m ten zuiden van het zuidelijke deel van het plangebied loopt het Kanaal Roeselare-Leie en ca. 400 m ten noorden van het projectgebied stroomt de Mandel. In de ruimere omgeving variëren de hoogtes tussen +9,00 mTAW ten noordoosten van het plangebied in het dal van de Leie en +37,00 mTAW op een heuvelrug ten zuidwesten van het projectgebied (Figuur 25).

Binnen de contouren van het plangebied zelf variëren de hoogtes tussen +12,50 mTAW in het dal van de Ooigembeek in het noordoosten van het plangebied en +16,25 mTAW in het noorden van het plangebied. De lagere waarden zijn – zoals te verwachten – aanwezig nabij de waterlopen. Er is over het algemeen een dalend terreinverloop vanaf een lichte heuvelrug ter hoogte van het noordelijke deel van de Nieuwstraat richting het zuidoosten, alsook vanaf het zuidwestelijke deel van de Ter Priemstraat naar de Hulstebeek toe (Figuur 26 t.e.m. Figuur 30).

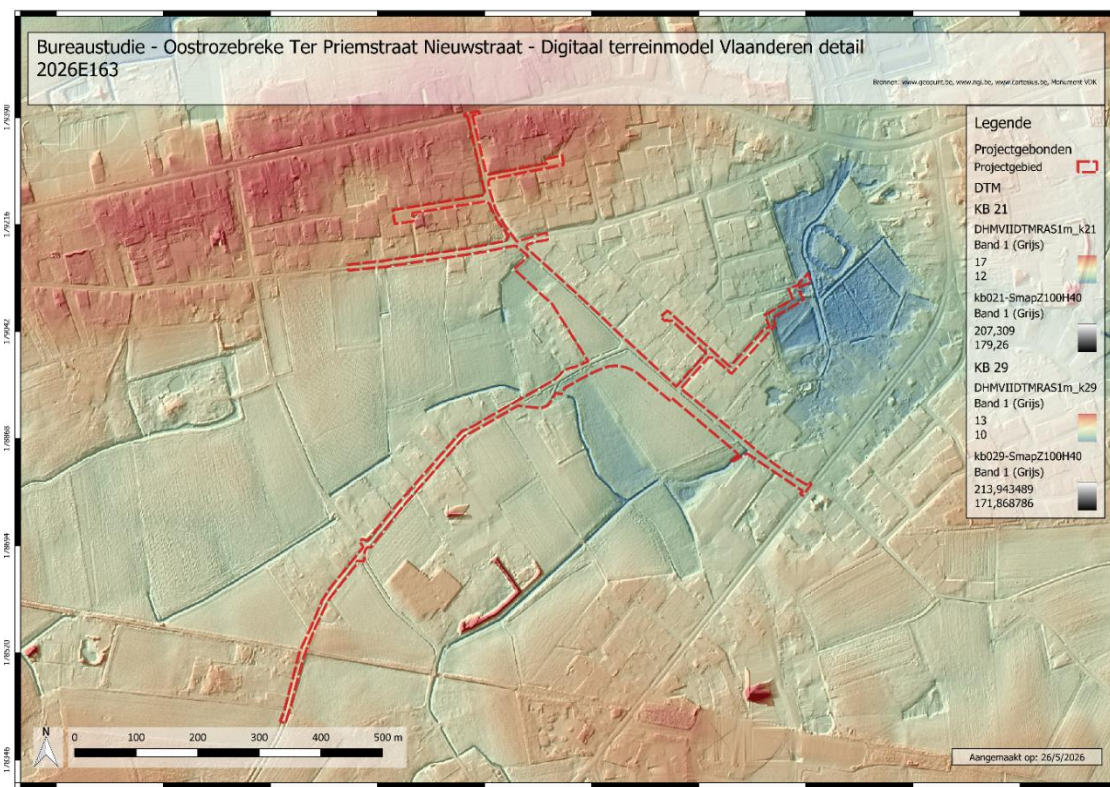
Op de bodemerosiekaart uit 2016 is het plangebied zelf niet gekarteerd. Voor de aanliggende gekarteerde akker- en weidepercelen is er slechts een zeer laag tot verwaarloosbaar risico op erosie. Deze kaart houdt onder meer rekening met het bodemtype, de hellingslengte en de hellingsgraad (Figuur 32).

De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

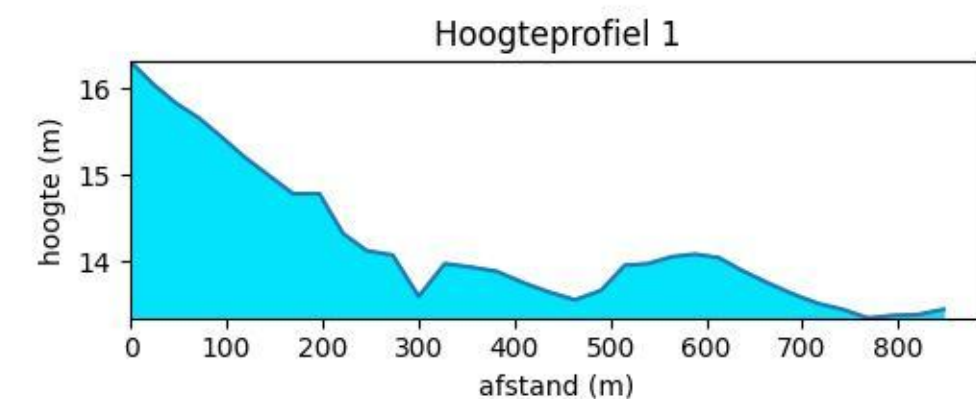
⁸ Eggermont, Van Heymbeeck 2014, overgenomen uit: Derweduwen et al. 2025

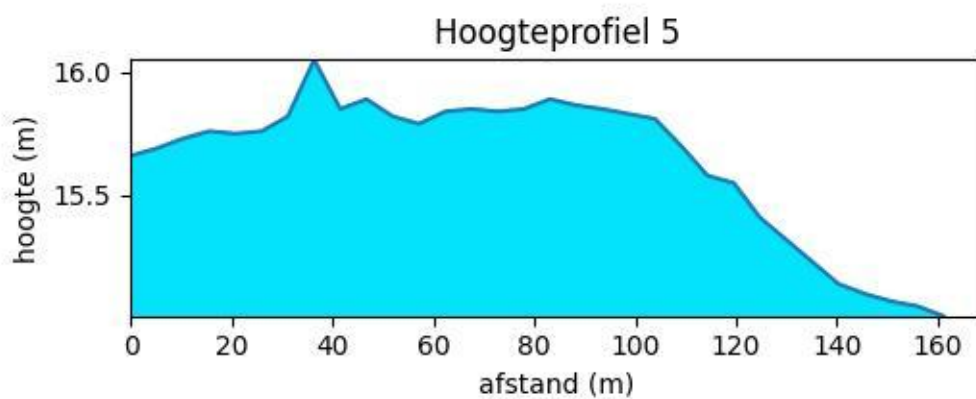
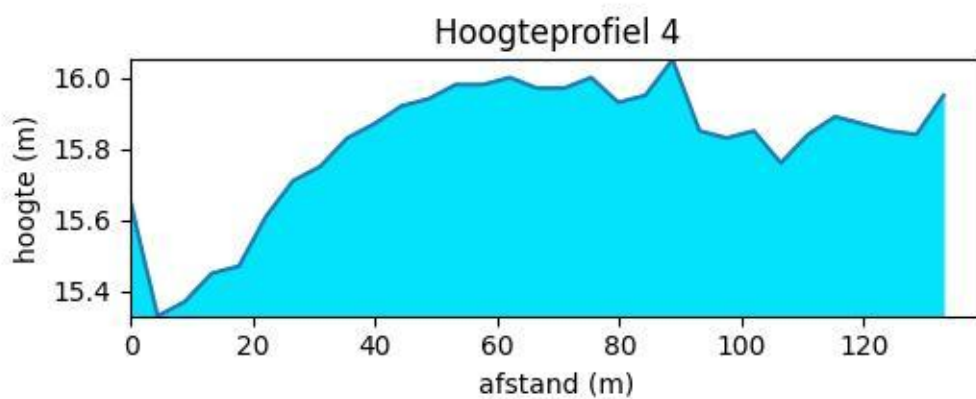
Figuur 25: Plangebied op het Digitale Terreinmodel (DTM) (bron: geopunt.be)

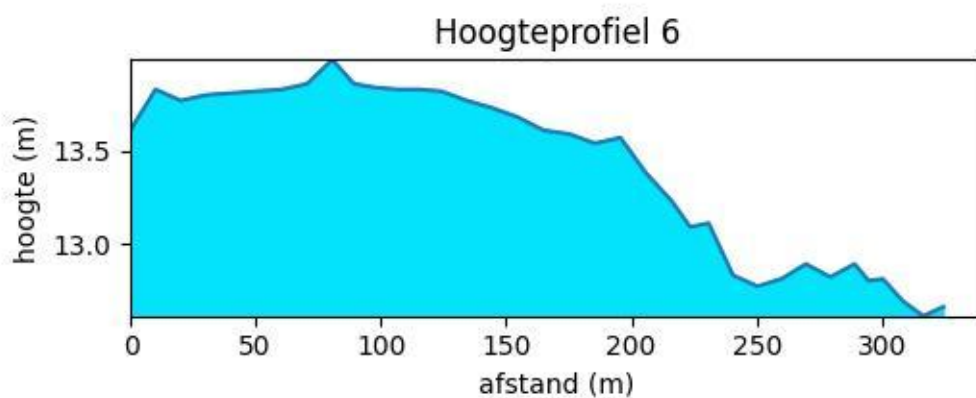
Figuur 26: Plangebied op het Digitale Terreinmodel (DTM): detail met hoogteprofiellijnen (bron: geopunt.be)

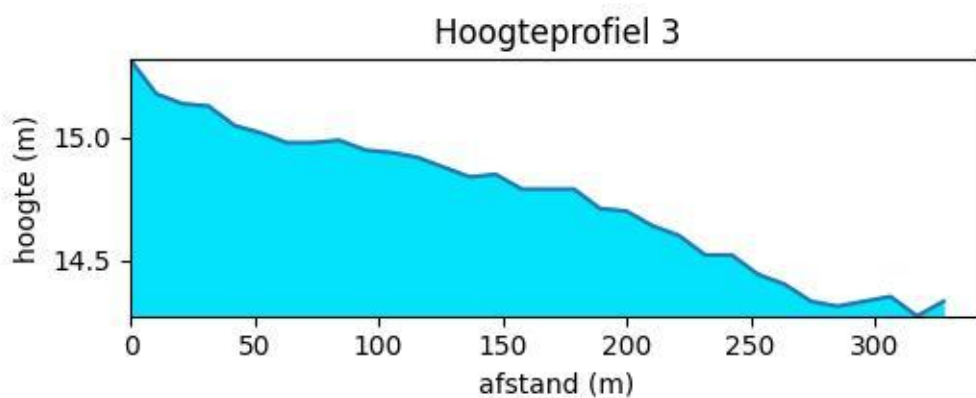
Figuur 27: Hoogteprofiel 1: Nieuwstraat: hoofdtracé (bron: geopunt.be)

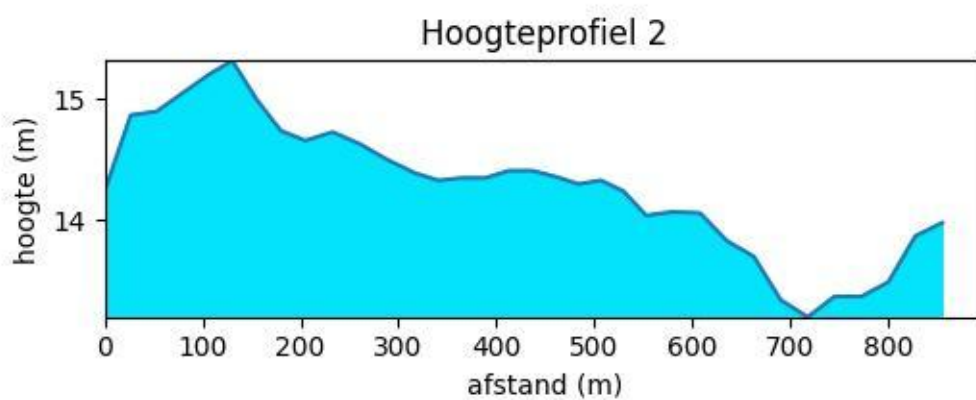
Figuur 28: Hoogteprofiel 2: Nieuwstraat: aftakkingen noorden (bron: geopunt.be)

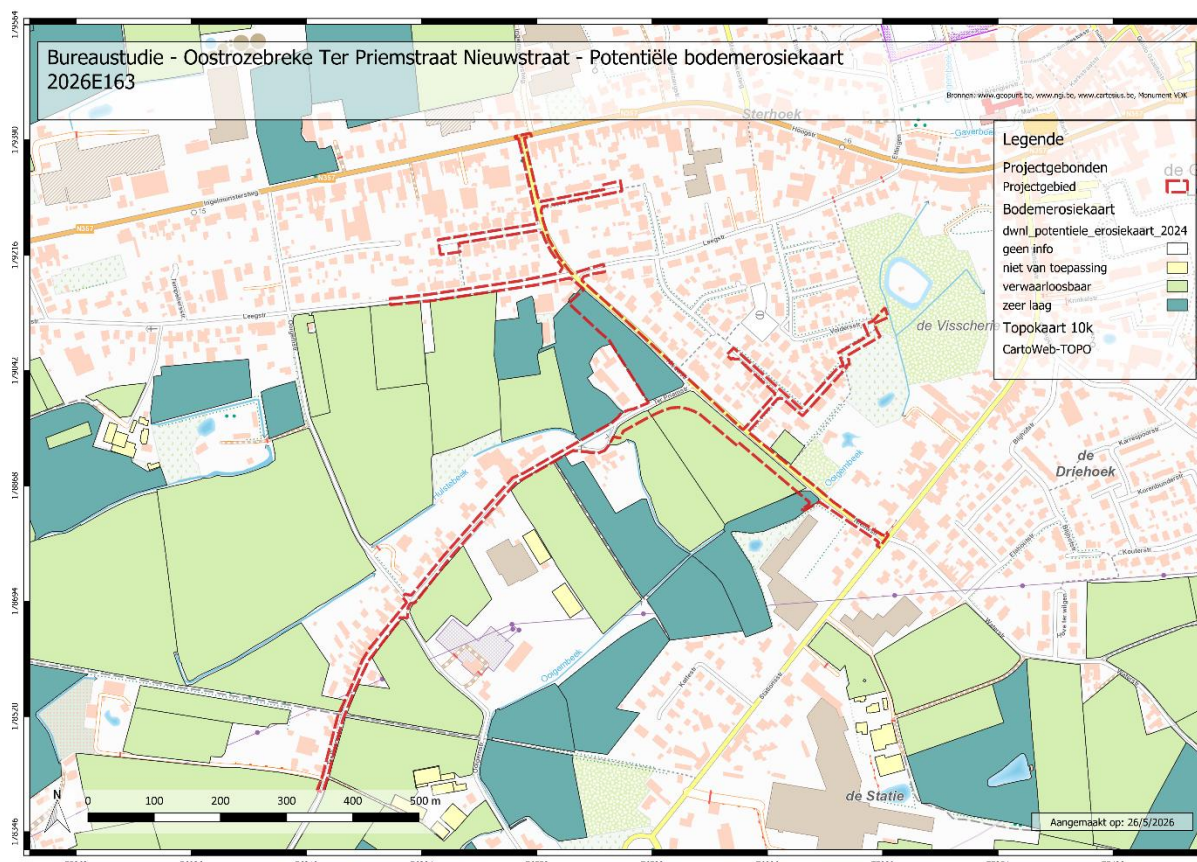
Figuur 29: Hoogteprofiel 3: Nieuwstraat aftakking zuidoosten (bron: geopunt.be)

Figuur 30: Hoogteprofiel 4: Leegstraat (bron: geopunt.be)

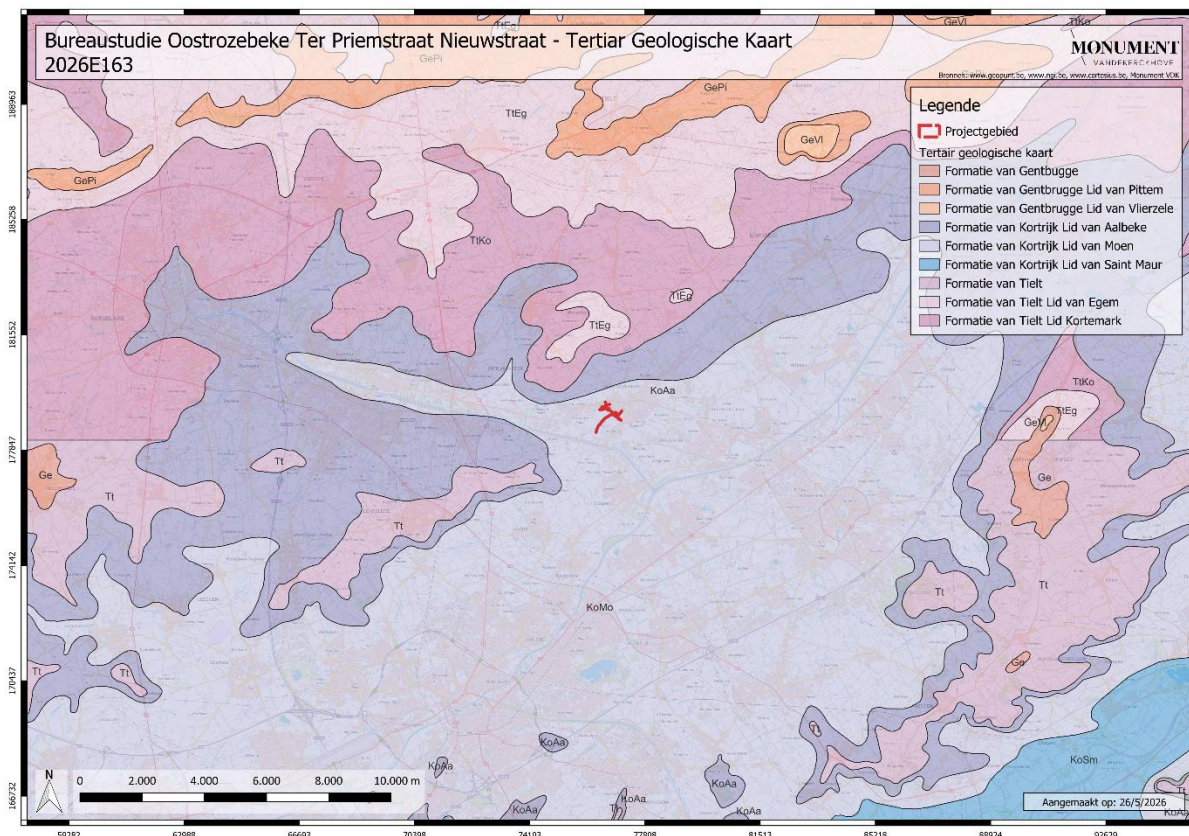
Figuur 31: Hoogteprofiel 5: Ter Priemstraat (bron: geopunt.be)

Figuur 32: Plangebied op de potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be)

2.1.3. Geologische situering⁹

De Tertiaire ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit afzettingen van het Lid van Moen uit de Formatie van Kortrijk (Figuur 33). De kenmerken van dit materiaal worden omschreven als ‘doorgaans kleiige facies met weinig macrofossielen’ (formatie) en ‘heterogene siltige tot zandige afzetting naargelang de locatie’ (lid). Verder toont de tertiair geologische kaart dat ten noorden van het plangebied opduikingen zijn van het lid van Aalbeke (eveneens behorend tot de formatie van Kortrijk) en ook opduikingen behorend tot de Formatie van Tielt (respectievelijk lid van Egem en lid van Kortemark). De Formatie van Tielt bevindt zich bovenop de Formatie van Kortrijk. Beiden dateren uit het Vroeg-Eoceen.¹⁰

Figuur 33: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart (bron: geopunt.be)

De Quartair geologische kaart geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit zogenaamde types 3, 6 en 6a (Figuur 34 en Figuur 35).

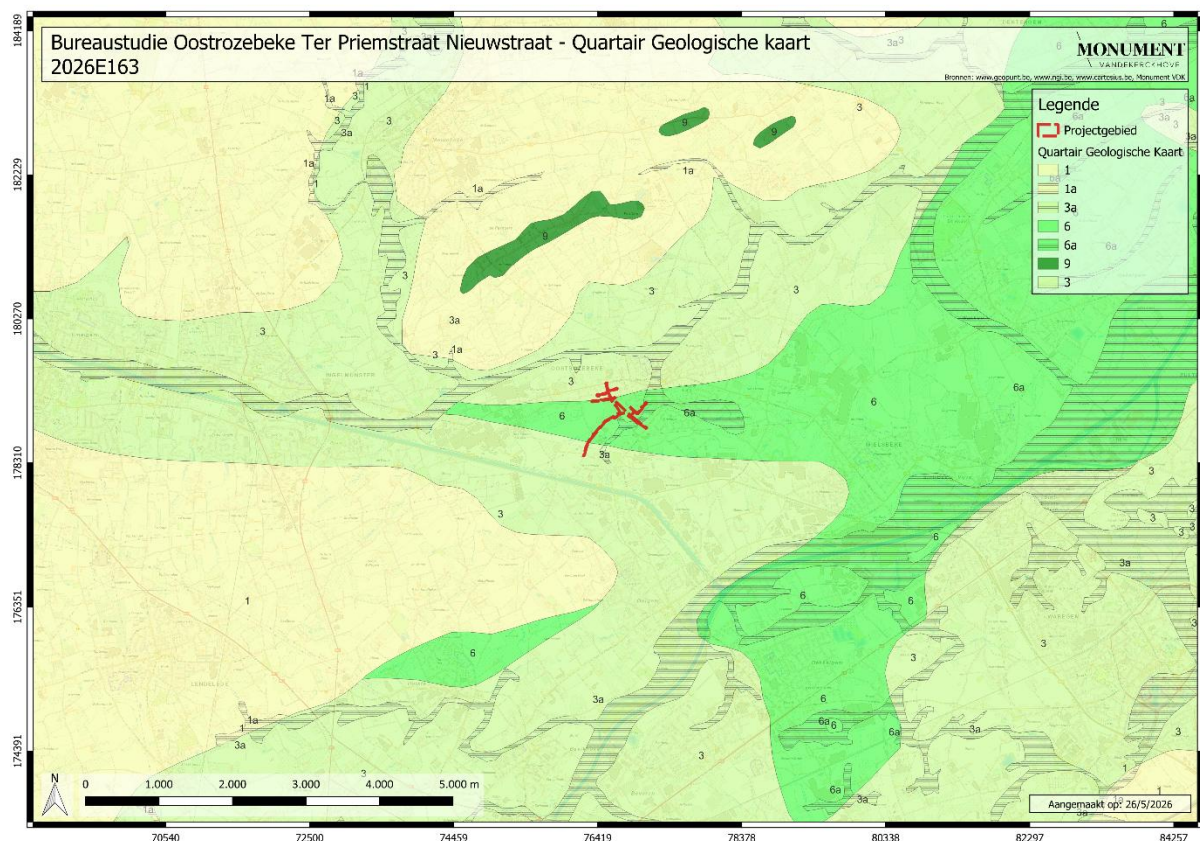
⁹ <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=verkenner>

¹⁰ Overgenomen uit: Derweduwen et al. 2025

Profieltype 3 bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan¹¹ (Laat-Pleistoceen) (**FLPw**), op eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) (**ELPw**) tot mogelijk het vroege Holoceen¹² en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**).

Profieltype 6 bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) (**ELPw**) tot mogelijk het vroege Holoceen en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**), op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) (**FLPw**), op fluviatiele afzettingen uit het Eemiaan (**FLPe**).

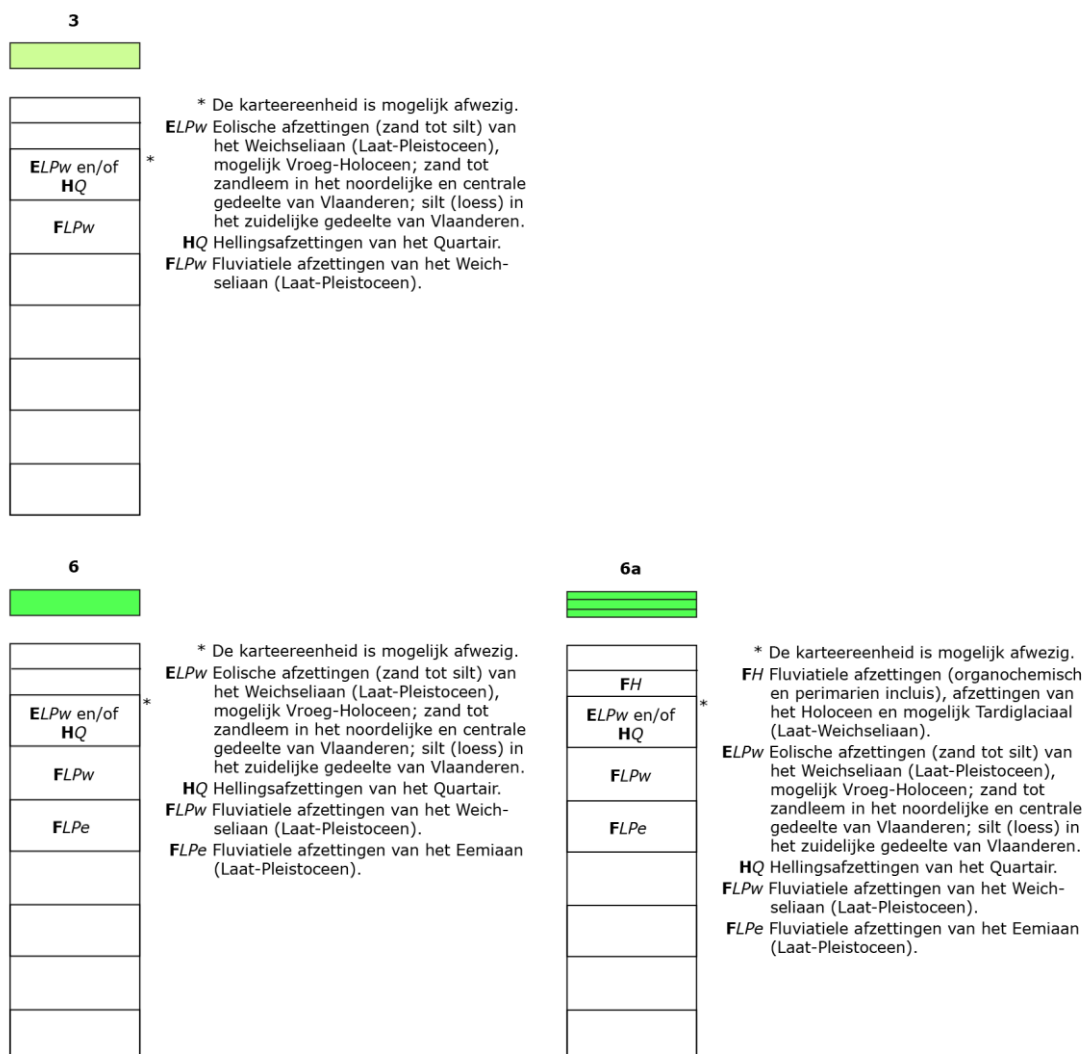
Profieltype 6a is opgebouwd uit dezelfde afzettingen als profieltype 6, afgedekt door fluviatiele afzettingen uit het Holoceen tot mogelijk het Tardiglaciaal (laat-Weichseliaan).

Figuur 34: Plangebied op de Quartairgeologische kaart (bron: geopunt.be)

¹¹ Weichseliaan: periode van 116.000-11.700 jaar geleden

¹² Holoceen: periode van 11.700 jaar geleden tot nu

Figuur 35: Legende bij de Quartairgeologische kaart¹³

¹³ <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=verkenner>

2.1.4. Bodemkundige situering¹⁴

Gezien de uitgestrektheid van het projectgebied doen zich verschillende bodemtypes voor binnen haar contouren volgens de bodemtypekaart (Figuur 36). Het gaat hier om volgende bodemtypes:

OB

Het tracé van het projectgebied doorsnijdt in het noorden en zuidoosten de bebouwde zone van het centrum van Oostrozebeke. Dit bodemtype hebben een antropogene oorsprong, waardoor het bodemprofiel door het ingrepen van de mens gewijzigd of vernietigd is. OB-bodems duiden specifiek op een verstoring als gevolg van bebouwing. Het werkelijk voorkomende

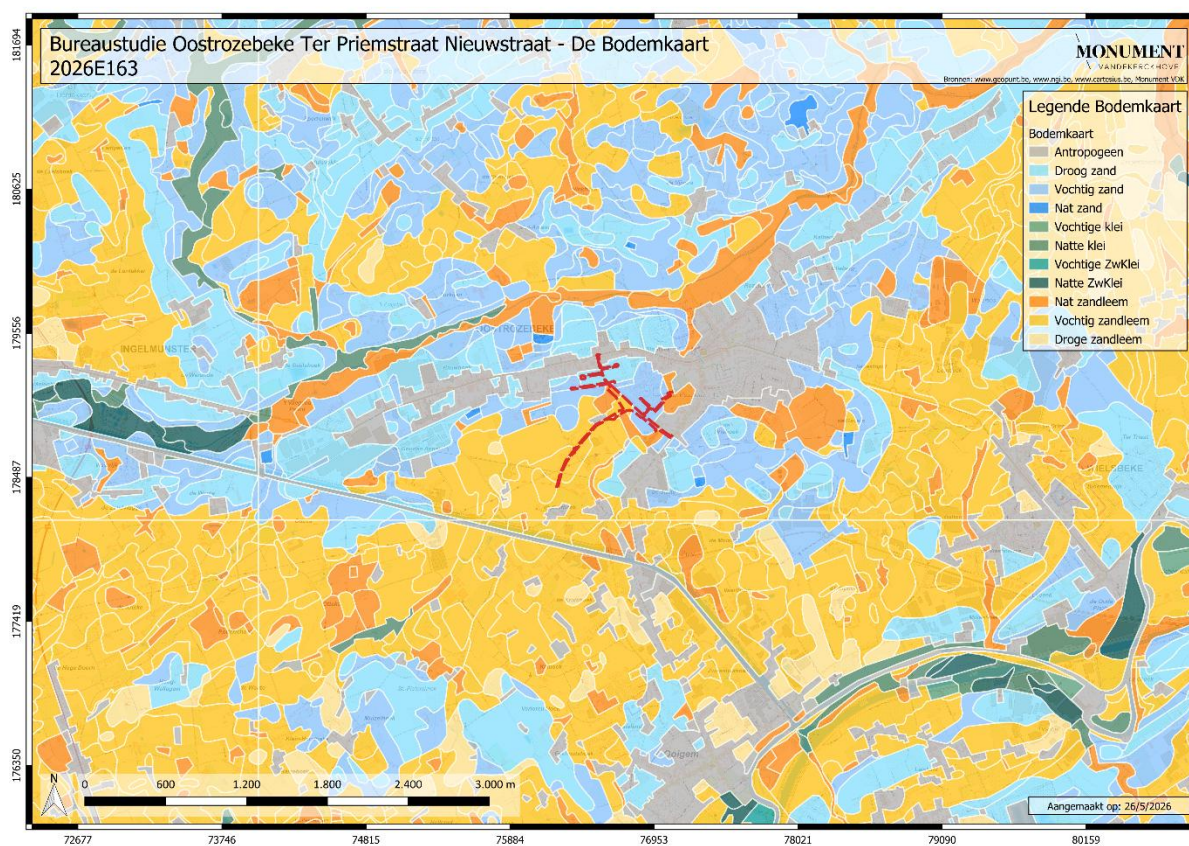
Zbc(h), Sdp(o), Scc

Dit zijn (lemige) zandbodems, die gekarteerd zijn langs de Nieuwstraat. **Zbc(h)**-bodems zijn droge, niet-gleyige zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde of discontinue textuur-B horizont. Er is een vrij humusarme bovengrond met stuifzand, waaronder een bedolven profiel voorkomt. In heuvelachtige landschappen wijzen geel- of groenachtige sedimenten op een invloed van glauconiethoudend Tertiair op de dekzanden. Soms wordt het sediment grover naar onderen toe. Vanaf 0,90 en 1,00 m diepte komen roestverschijnselen voor. Hier is sprake van sterke droogtegevoeligheid en een quasi permanent watergebrek (arme gronden). **Sdp(o)**-bodems zijn matig natte, matig gleyige, lemige zandbodems zonder profielontwikkeling en met sterke antropogene invloed. Onder landbouwgrond is de donker bruingrijze bouwvoor 0,30-0,40 m dik. Hier zijn roestverschijnselen te zien vanaf 0,40-0,60 m onder het maaiveld. Er is sprake van een gunstige waterhuishouding in de zomer en lokaal wateroverlast in de winter. **Scc**-bodems zijn matig droge, zwak gleyige, lemige zandbodems met sterk gevlekte textuur (bij meer lemige sedimenten), verbrokkelde textuur B-horizont (bij meer zandige sedimenten). Hier is de bouwvoor donker grijsbruin van kleur en ca. 0,25-0,30 m dik. Hieronder komt in bepaalde gevallen een gedegradeerde textuur B-horizont of weinig duidelijke kleur B-horizont voor, tussen 0,40 en 1,00 m diepte. Deze horizont is bovenaan (geel-) bruin en vertoont bleekbruine, zandige strepen en vlekken. Onderaan komen vanaf 0,60-0,90 m diepte gleyverschijnselen voor. Hiertussen bevindt zich een iets grijzere overgangshorizont met roodbruine ijzerconcreties en bruine kleihoudende brokken. Deze bodems zijn droogtegevoelig in de zomer.

¹⁴ <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=verkenner>

Lfp, Pcc, Pdc, Pep, PdP

Dit zijn zandleembodems, die gekarteerd zijn in het noordoostelijke deel van het plangebied ter hoogte van de Ooigembeek en in het zuidwesten van het projectgebied langs de Ter Priemstraat. **Lfp**-bodems zijn zeer natte, sterk gleyige zandleemgronden met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. De reductiehorizont van deze hydromorfe gronden komt voor vanaf een diepte van 0,50-1,00 m. Deze bodems zijn permanent zeer nat en kunnen in het voorjaar volledig waterverzadigd zijn tot aan de oppervlakte. **Pcc**-bodems zijn matig droge, zwak gleyige zandleemgronden met sterk gevlekte textuur (bij meer lemige sedimenten), verbrokkelde textuur B-horizont (bij meer zandige sedimenten). Onder de humeuze, grijsbruine en ca. 0,25-0,30 m dikke bovengrond komt een zwak humeuze, bruine kleur B-horizont voor (0,30-0,50 m dik). Deze heeft een sterk gevlekte textuur: verbrokkeld, discontinu met helbruine vlekken en lichtere kleuren en vaak met ijzerconcreties. Vanaf 0,60-0,90 m diepte zijn roestverschijnselen te zien. Er is sprake van een gunstige waterhuishouding. **Pdc**-bodems zijn matig natte, matig gleyige, lichte zandleembodems met sterk gevlekte textuur (bij meer lemige sedimenten), verbrokkelde textuur B-horizont (bij meer zandige sedimenten). Hier is de bouwvoor zeer donker grijsbruin en humusrijk bovenaan en vanaf 0,30 m diepte bruin tot bleekbruin met roestverschijnselen vanaf 0,40-0,60 m diepte. Tussen 0,60-0,80 m diepte begint de sterk verbrokkelde, gevlekte textuur B-horizont. Vaak is de klei-aanrijkingshorizont bijna verdwenen en worden hierin ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt zand- of leemsubstraat voor, terwijl in andere golvende gebieden met Tertiair substraat binnen boorbereik klei (-zand-) substraat voorkomt. Er is sprake van een gunstige waterhuishouding in de zomer. **Pep**-bodems zijn natte, sterk gleyige, lichte zandleembodems met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. De 0,20-0,30 m dikke bouwvoor van deze hydromorfe bodems vertonen roestvlekken in de donker grijsbruine matrix. Tussen de bovengrond en het onderliggende zand-, leem-, klei-, klei-zand-, mergel- of veensubstraat komt vaak een niet-humeuze, zandigere laag voor. Tussen 1,00-1,20 m diepte begint de reductiehorizont. Er is sprake van wateroverlast inde winter en lente en een frisse, vochthoudende bodem in de zomer. **PdP**-bodems zijn matig natte, matig gleyige, lichte zandleembodems zonder profielontwikkeling. De bouwvoor is donker grijsbruin van kleur en 0,20-0,30 m dik. Er is sprake van een gunstige waterhuishouding in de zomer en te natte bodem in de winter.

Figuur 36: Plangebied op de bodemtypekaart (bron: geopunt.be)

2.2. Historische beschrijving

2.2.1. Algemene historische beschrijving¹⁵

Over de oudste bewoningsgeschiedenis van Oostrozebeke is weinig geweten. Sanderus duidde in zijn *Fandria Illustrata* (1641) de wijken de Ginste en de Kalberg in het noorden van de gemeente aan als de oudste wijken van Oostrozebeke. Etymologisch kunnen de toponiemen Ginste en Kalberg wijzen op een Keltische oorsprong. Een andere, meer waarschijnlijke theorie zoekt de mogelijke oorsprong van deze toponiemen tussen de 7^e en 12^e eeuw. Het toponiem Ginste zou refereren aan een streekbenaming voor brem, een gewas dat gedijde op arme grond, terwijl Kalberg verwijst naar een hoger gelegen, zanderige en onbegroeide plaats te midden van een bosrijk gebied (als het ware een kale berg). Het is niet ondenkbaar dat de eerste bewoning zich op de hoge en droge plateaugronden situeerde. In een later stadium verlieten de bewoners deze hoger gelegen sites ten voordele van lager gelegen, vochtigere, meer vruchtbare gronden. Landbouwontginningen van de eerste bewoners zijn wellicht te identificeren met kouterarealen. Op de hoge en droge plateaugronden ontwikkelden zich tussen de 7^e en de 12^e eeuw de kouters als eerste grote, permanent bewerkte stukken grond. Door gemeenschappelijk gebruik had dit landschap reeds vroeg een open karakter verkregen. Deze kouters hoorden bij het dorp (dorpskouters) of bij een grote hoeve of landbouwuitbating (hofkouters). De oudste schriftelijke vermelding van Rosebecca dateert van 1066. In 1224 kwam de schrijfwijze Rosebeke voor. De meest plausibele theorie stelt dat de naam afkomstig is van een samenstelling van het Germaanse *rausa* (riet) en *baki* (beek), eventueel verwijzend naar de Roosbeke, die stroomde van Hulste naar de Mandel, zoals in 1874 vermeld werd in het parochieboek van G.F. Tanghe. Wellicht komt deze beek overeen met de huidige Ooigembeek en/of Hulstebeek die nabij de Smallestokbrug in de Mandel vloeit. Het toponiem Oostroosebeke kwam pas voor in 1544, dit om onderscheid te maken met Westrozebeke gelegen in het Ieperse. Tot dan duidde men het huidige Oostrozebeke aan met: Rosebeke super Mandram (1239), Roosebeke in curtric ambocht (1424) en Rosebeke prope Rollarium (1455), hoewel het vermoeden bestaat dat deze laatste eerder op Westrozebeke zou slaan. Het prefix 'Oost-' werd pas consequent toegepast vanaf het einde van het Ancien Régime. Oostrozebeke maakte van bij de oprichting deel uit van de Roede van Tielt, in de Kasselrij Kortrijk. Een exacte datum voor de oprichting van de dorpsheerlijkheid is niet terug te vinden. Vermoedelijk behoorde de Heerlijkheid Roosbeke tot de nieuwe heerlijkheden opgericht door de graven van Vlaanderen. Het geslacht van Roosebeke wordt voor het eerst vermeld in de 12^e eeuw (Waubertus de Rosbeka, 1194). De juiste ligging van de dorpsheerlijkheid waaruit de huidige gemeente gegroeid is, is niet gekend. Het staat vast dat de parochie Oostrozebeke al in 946 bestond. In dat jaar wordt ene Gosewinus vermeld als pastoor van Rosebecca. Tot 1560 maakte de parochie deel uit van het

¹⁵ Acke, Bartholomieux, Mestdagh 2016, overgenomen uit: Derweduwen et al. 2025

bisdom van Doornik. Vermeldenswaardig voor de parochie is dat in 1365 een zekere Heer van Haelwinne aangeduid werd als dorpsheer van de parochie. Deze familie Halewijn stond tevens in voor het burggraafschap Harelbeke. Tussen de 10de en de eerste helft van de 16de eeuw was het grondgebied van de parochie opgedeeld in meerdere dorpsheerlijkheden. Elke heerlijkheid had een omwalde motte, een herberg of een vierschaarherberg als centrum. Naast Rosebecca, met als vierschaarherberg Den Hert, waren er nog andere belangrijke heerlijkheden op het grondgebied van de parochie. De heerlijkheid Eenaeme of Ten Daele bevond zich tussen de huidige dorpskern en de Mandel. Het omvatte een motte langs de Mandel. Op deze motte zouden ooit een kasteel en een pachthoeve hebben gestaan. De dorpsheerlijkheid Nieuwenhove werd voor het eerst vermeld in 1494, hoewel de bijhorende vierschaarherberg Den Gouden Appel waarschijnlijk ouder is. Het Goet van Nieuwenhove binnen deze heerlijkheid is wellicht jonger. Het centrum van de heerlijkheid Ter Priems was een omwalde pachthoeve met een opperhof-neerhofstructuur (opgravingen in de jaren 1980 wezen uit dat de bewoning op zijn minst terugging tot de 13^e eeuw, de oudste vermelding dateert van 1304). In het noorden van de gemeente bevond zich de heerlijkheid Te Coolskamp of Ter Mols. Deze heerlijkheid dateerde van 1571, maar vermoedelijk werd het gebied reeds vroeger bewoond. Een omwalde motte deed dienst als centrum van deze heerlijkheid. De heerlijkheid Caelberghe, voor het eerst vermeld in 1348, lag tussen de Mandel, de huidige Dentergemstraat en de Grotstraat. Een herberg die mogelijk ook dienst deed als vierschaar was het middelpunt van dit dorp. Tot slot was er de heerlijkheid 't Bardoensche. Een vierschaarherberg was de kern van deze heerlijkheid. Tussen de tweede helft van de 16de eeuw en de eerste helft van de 18^e eeuw werd de regio geteisterd door hongersnoden, ziekte en oorlog. Op dat moment viel de parochie onder het Bisdom van Gent als gevolg van de herindeling van de bisdommen in 1560. Een beschrijving van de goederen te Oostrozebeke in het penningkohier van de 20^e penning (1571) vermeldt dat het grondgebied van de parochie was ingedeeld in verschillende wijken: Kerckgulde, Steenbruggulde, Puydenbrouckgulde, Coppenollegulde, Overmandelgulde en Leenbruggulde. Met de Vrede van Utrecht (11 april 1713) kwamen de Zuidelijke Nederlanden in handen van de Oostenrijkse Habsburgers. Dit bracht een periode van rust met zich mee. De landbouwactiviteiten en de vlaseelt werden terug opgenomen. Door onder meer de bloei van de landbouwactiviteiten konden in de tweede helft van de 18de eeuw de belangrijke hoeves door toegenomen rijkdom in steen opgetrokken worden. In 1794 maakte de Franse Revolutie een einde aan de Oostenrijkse overheersing. Het Franse regime creëerde volledig nieuwe bestuurlijke instellingen. Het graafschap Vlaanderen werd verdeeld over twee arrondissementen. De kasselrij Kortrijk, waartoe Oostrozebeke behoorde, maakte deel uit van het arrondissement Oost-Vlaanderen. In 1795 werd de gemeente Oostrozebeke opgericht met behoud van de vroegere parochiegrenzen. De relatieve autonomie van de gemeente was echter van korte duur. Op 1 oktober 1796 werd het Belgische gewest aangehecht bij de Franse Republiek en werd Vlaanderen verdeeld in negen departementen. Het Département de la Lys, met als hoofdplaats Brugge, bestond aanvankelijk uit achtentwintig kantons (Oostrozebeke hoorde bij kanton Markegem), en vanaf 15 februari 1796 uit veertig kantons (Oostrozebeke hoorde nu bij kanton Wakken). In deze

periode nam de ontwikkeling van de huisweverij een hoge vlucht, wat leidde tot de economische bloei van de streek. In 1800 verving Napoleon de kantons door arrondissementen, die op hun beurt verdeeld werden in gemeenten. Oostrozebeke ressorteerde onder het arrondissement Kortrijk, departement van de Leie, en herwon de bestuurlijke zelfstandigheid. De grenzen van de nieuwe gemeente bleven dezelfde als deze van de vroegere parochie. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw was er een periode van rust. De oprichting in 1815 van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden bracht, wat betreft de bestuurlijke organisatie, weinig veranderingen met zich mee. In 1818 werd het Département de la Lys omgevormd tot de provincie West-Vlaanderen, verdeeld in acht districten. Oostrozebeke viel onder het district Wakken. Na de onafhankelijkheid van België (1830) werd Oostrozebeke een gemeente. In de tweede helft van de 19de eeuw werden een aantal belangrijke infrastructuurwerken ondernomen, o.a. het verhard en aanleggen van steenwegen en de aanleg van een kanaal van Roeselare naar de Leie tussen 1863 en 1871. Dit viel stil met de Eerste Wereldoorlog. Op 14, 15 en 16 oktober 1914 doorkruisten Duitse troepen op weg naar het front aan de IJzer het grondgebied van Oostrozebeke. Bij de bevrijding in oktober 1918 bombardeerden de geallieerden de munitiedepots rond het toenmalig station. Daarna volgden een vijftal dagen van hevige gevechten tussen de bezetter en de Belgische troepen, die oprukten vanuit Ingelmunster. De Wereldoorlog richtte behoorlijk wat vernieling aan, maar de wederopbouw van de gemeente werd snel aangevat. In de loop van de 20ste eeuw ontwikkelde de dorpskern, mede door toedoen van de toenemende vlasindustrie, zich verder tot een aaneengesloten woon- en nijverheidsgebied langs de Ingelmunstersteenweg-Hoogstraat-Markt-Wielsbekerstraat, de huidige N357. Hierlangs en langs het Kanaal Roeselare – Leie ontplooidde zich hoofdzakelijk de vaak historisch gegroeide industriële activiteit. Ten gevolge van de teloorgang van de vlasindustrie in de tweede helft van de 20^e eeuw schakelden een aantal vlasbazen over naar andere, soms aanverwante, industrietakken. Zo ontstonden bedrijven gespecialiseerd in onder meer textiel, houtspaanderproductie en vloerbedekkingen.

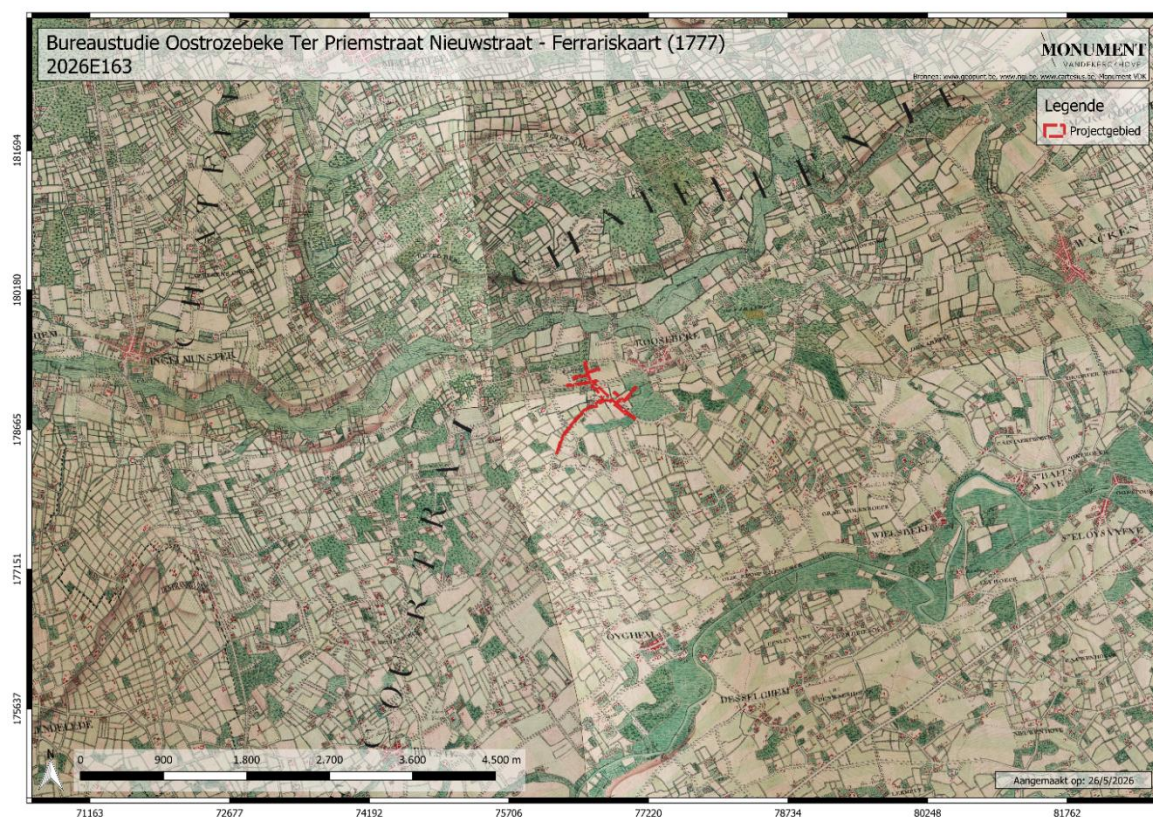
2.2.2. Historische beschrijving projectgebied

Op de Ferrariskaart (1771-1778) (Figuur 37 en Figuur 38) is het zeer landelijke karakter van de omgeving meteen duidelijk. De nadruk ligt hierbij om in cultuur gebrachte akkers en velden doorspekt met enkele dorpskernen. Een belangrijke marker in het landschap is de Mandel die ten noorden van het projectgebied loopt. Verder ten zuiden is de loop van de Leie te zien. Binnen de contouren van het projectgebied zijn enkele historische voorgangers van de bestaande wegtracés te bemerken. Het gaat hierbij voornamelijk om het tracé van de Nieuwstraat, de Ter Priemstraat en de Leegstraat.

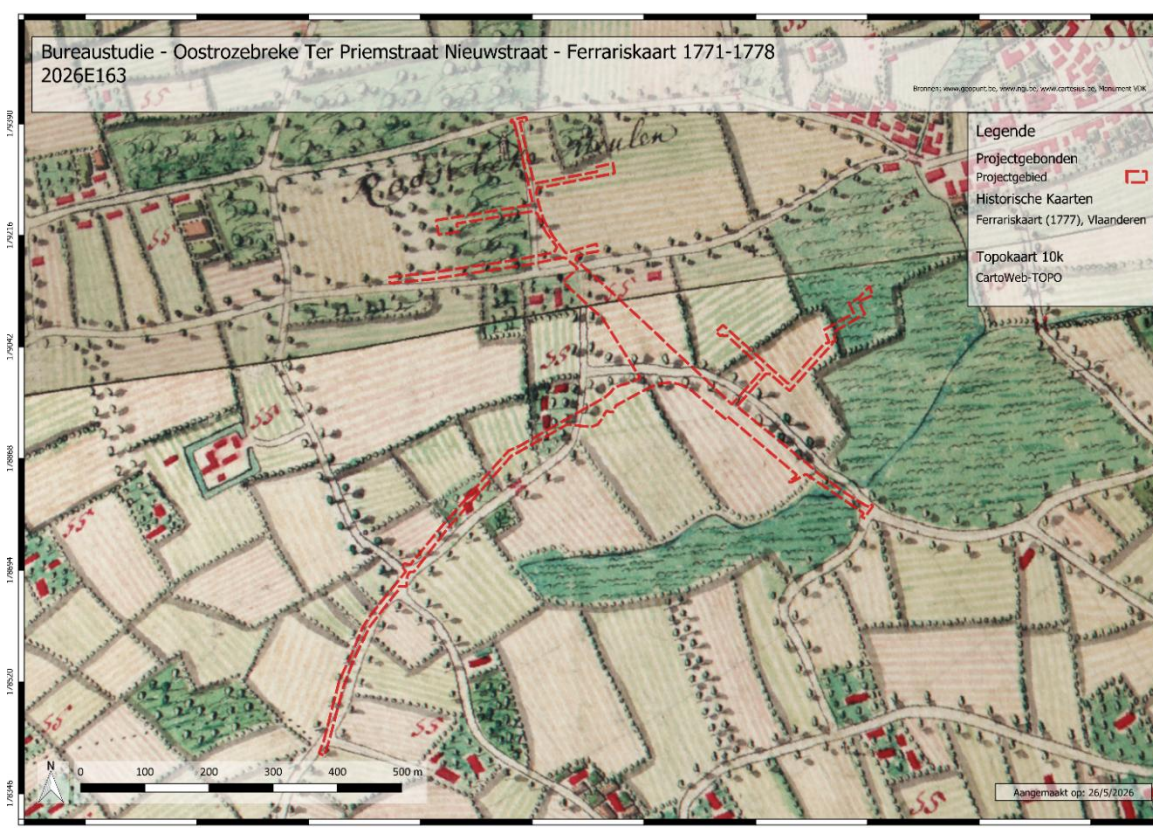
De historische kaarten daterend uit de 19de eeuw (Atlas der Buurtwegen, Vandermaelen en Popp) maken duidelijk dat de bestaande wegtracés voor een meerderheid een historische voorganger kennen. Hoewel op sommige locaties het verloop van dit tracé ietwat grilliger verliep, kan algemeen gesteld dat de Nieuwstraat, Ter Priemstraat en Leegstraat reeds enkele eeuwen in het landschap van Oostrozebeke aanwezig zijn. De zones van de noordelijke aftakkingen van de Nieuwstraat, de zone ter hoogte van de Volderstraat en de zones ter hoogte van de grondverbetering omvatten geen historische bebouwing maar stemmen overeen met landbouwgebied. De gebouwbestanddelen van boerderij Devolder, zijn te zien net buiten de contouren van de zone grondverbetering. Opvallend hierbij is de aanduiding op de Atlas der Buurtwegen van een ruime kromming die de beek maakte meteen ten westen van de boerderijgebouwen. Deze kan mogelijk wijzen op een vroegere perceelsafbakening. In het uiterste noorden, op het kruispunt van de Nieuwstraat met de voorloper van de Ingelmunstersteenweg is het perceel van een molensite te zien. Het projectgebied maakt hier echter geen deel van uit.

Militaire kaart 1918

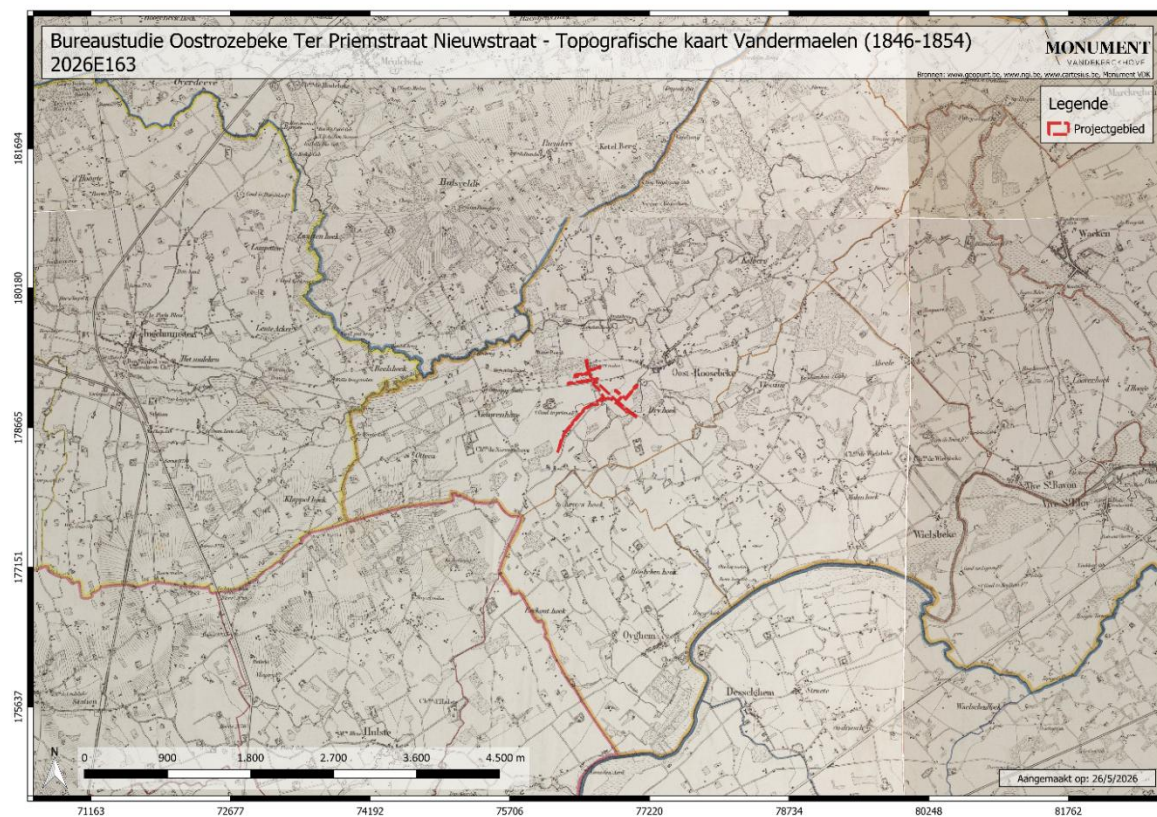
Op een militaire kaart met de situatie op 24 september 1918 (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) is de gewone (blauw) en tijdelijk uitgebreide (militaire: rood) spoorweginfrastructuur te zien. Deze spoorlijnen bevinden/ bevonden zich niet ver ten zuidoosten van het projectgebied. Op deze kaart zijn ook twee rode driehoeken getekend; deze duiden op de aanwezigheid van militaire depots. Oostrozebeke bevond zich tijdens de Eerste Wereldoorlog in het Duitse hinterland. Doorheen deze zone liepen verschillende spoorlijnen ter bevoorrading van troepen aan de frontlinie, verder naar het zuidwesten toe.

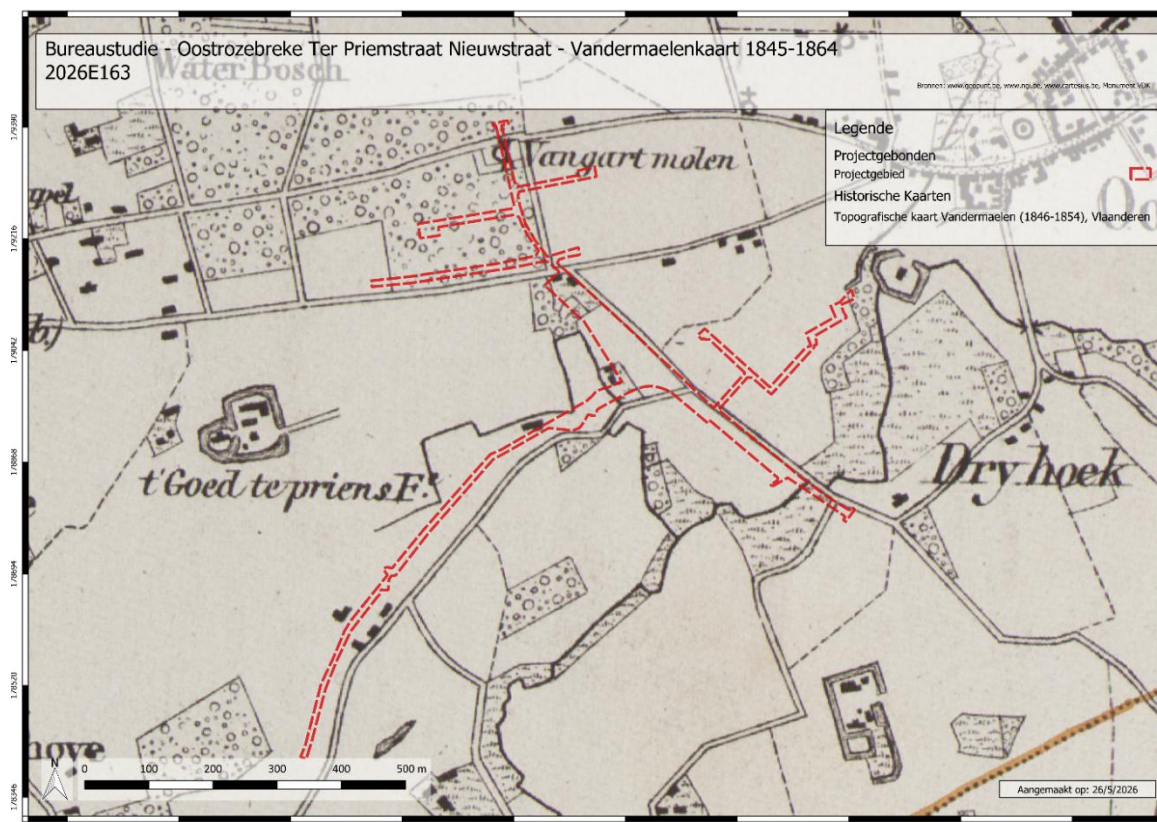
Figuur 37: Plangebied op de Ferrariskaart (1771-1778) (bron: geopunt.be)

Figuur 38: Plangebied op de Ferrariskaart (1771-1778): detail (bron: geopunt.be)

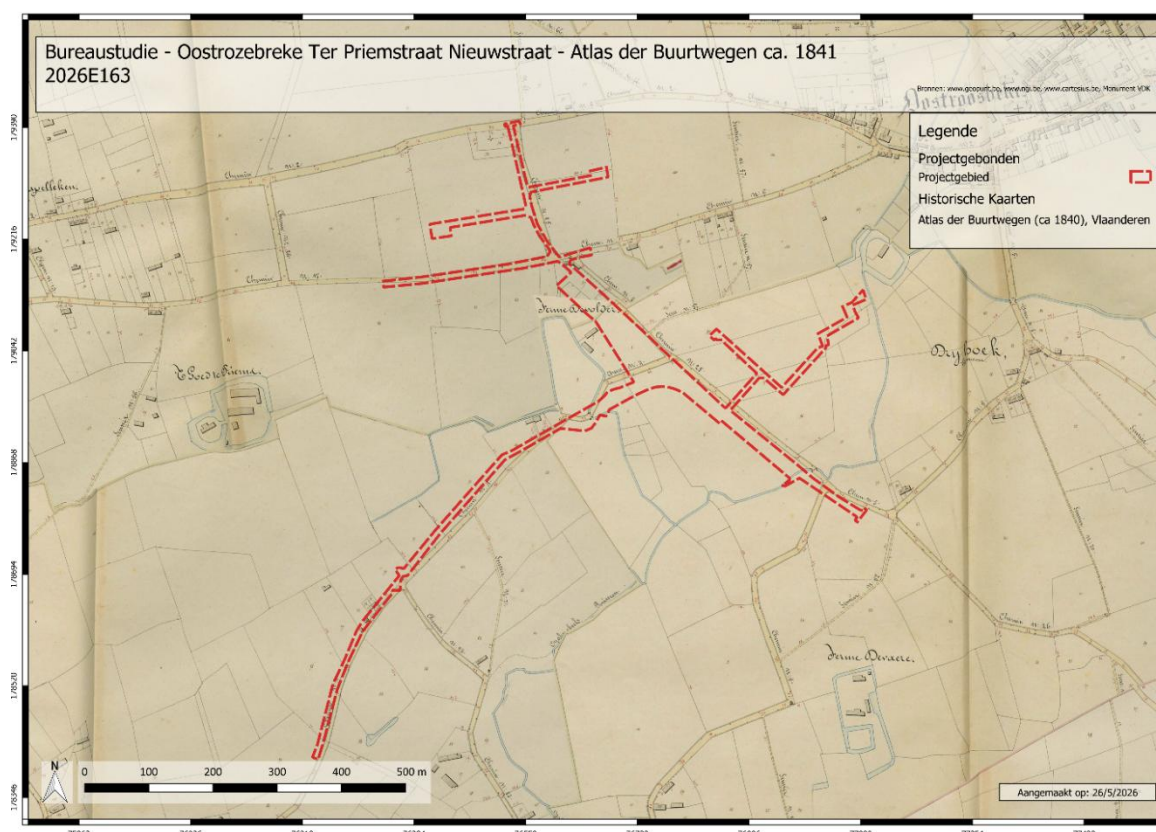
Figuur 39: Plangebied op de Vandermaelenkaart (1846-1854) (bron: geopunt.be)

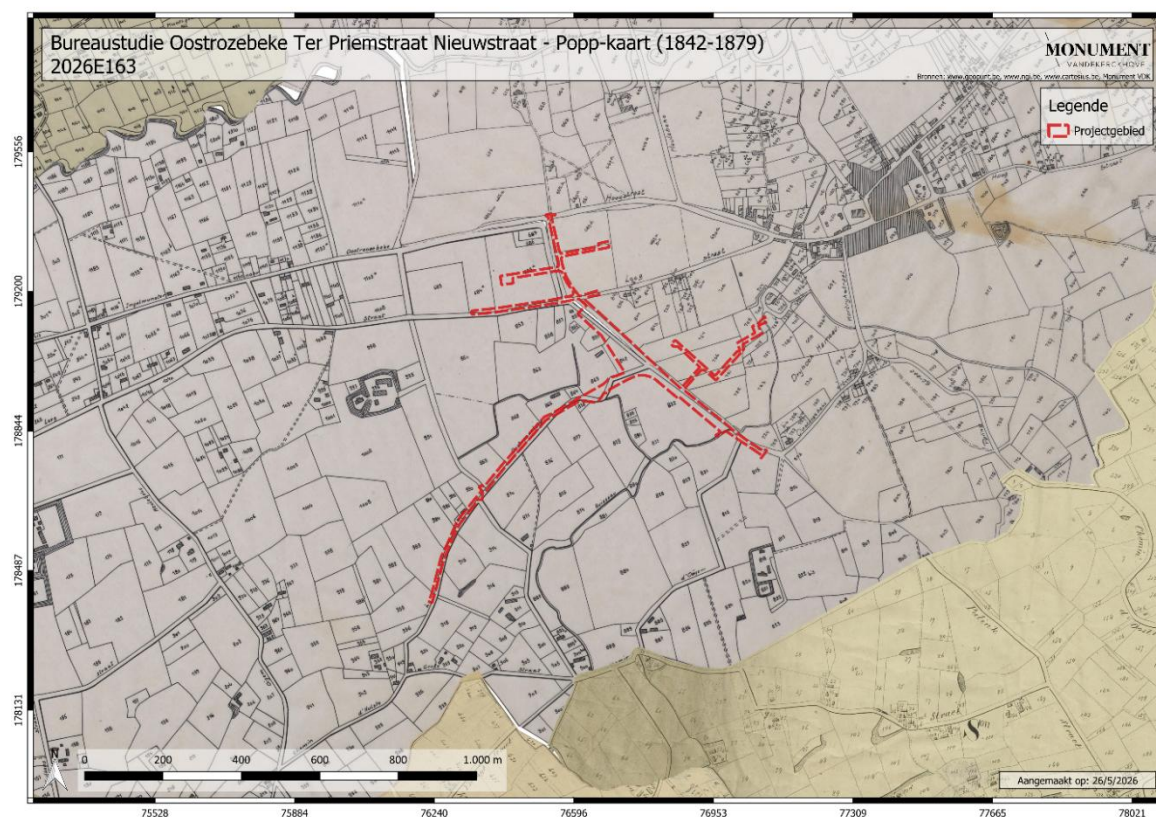
Figuur 40: Plangebied op de Vandermaelenkaart (1846-1854): detail (bron: geopunt.be)

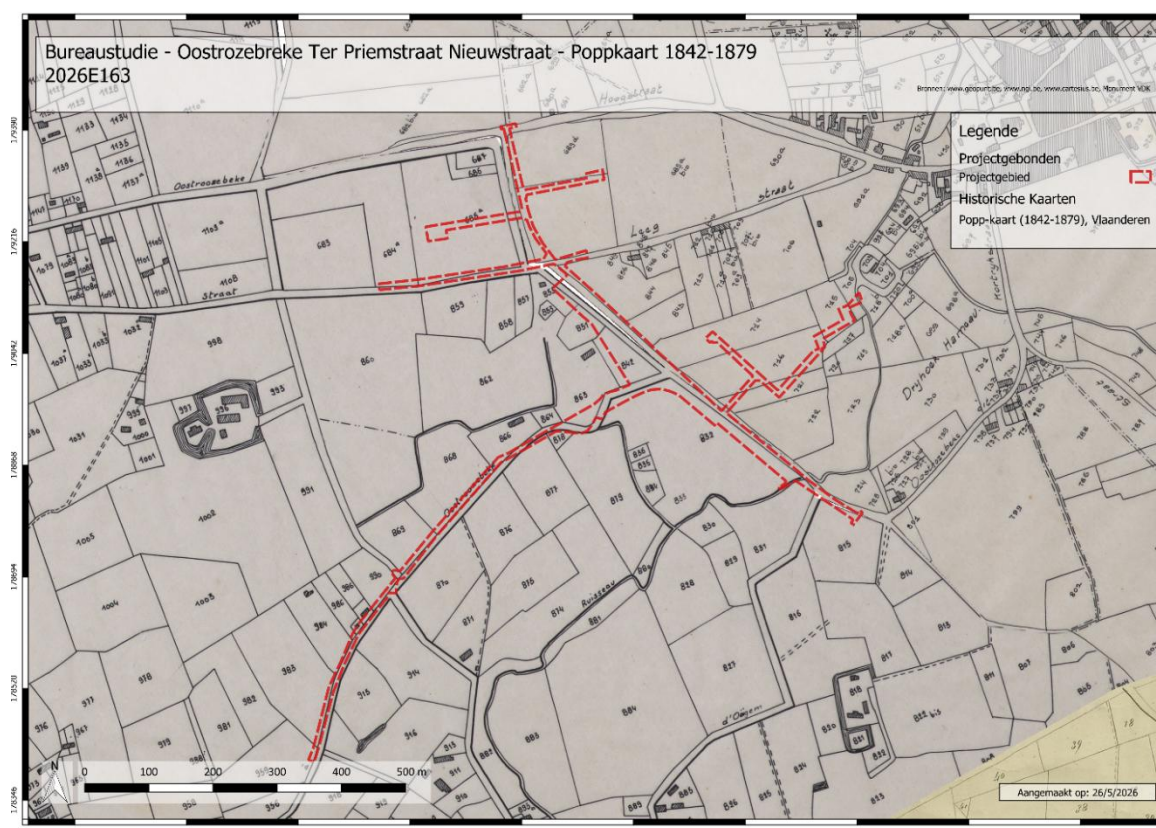
Figuur 41: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be)

Figuur 42: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be)

Figuur 43: Plangebied op de Poppkaart (1842-1879) (bron: geopunt.be)

Figuur 44: Projectgebied Poppkaart (1842-1879) (bron: geopunt.be)

Militaire luchtfoto

Op een militaire luchtfoto met de situatie op 9 maart 1918 (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) is te zien dat er nog steeds slechts weinig bebouwing is langs de straten in het projectgebied. Langs de noordelijke zijde zijn wel zes gebouwen te zien, die van een nummer voorzien zijn. Het gaat hier wellicht om Duitse barakken. Rond het projectgebied of specifiek deze structuren zijn geen duidelijke bomkaters te zien. Het grootste deel van de percelen die grenzen aan het tracé van het plangebied was in gebruik als akkerland, met uitzondering van de lager gelegen, meer drassige percelen langs de beken, die als gras-/weiland in gebruik waren. Buiten de lintbebouwing van het centrum van Oostrozebeke zijn slechts sporadisch gebouwen (hoeves) te zien in het omliggende platteland. Verder ten noordwesten zijn een aantal elementen aanwezig die duiden op het militaire verleden van de regio in de vorm van kraters en mogelijke loopgraven die de steenweg doorsteken.

Figuur 45: Uitsnede militaire luchtfoto 9/03/1918 (bron: www.luchtfoto1914-1918.be)

Orthofoto's

Op de luchtfoto's genomen tijdens vanaf de tweede helft van de 19de eeuw is te zien hoe het grootste deel van het projectgebied reeds werd ingenomen door de huidige verhardingen behorend tot de wegtracés. In het noordelijke deel van het projectgebied is de aanleg van het aftakkende wegtracé van de Nieuwstraat te zien. Op meer recente luchtfoto's is de verdere

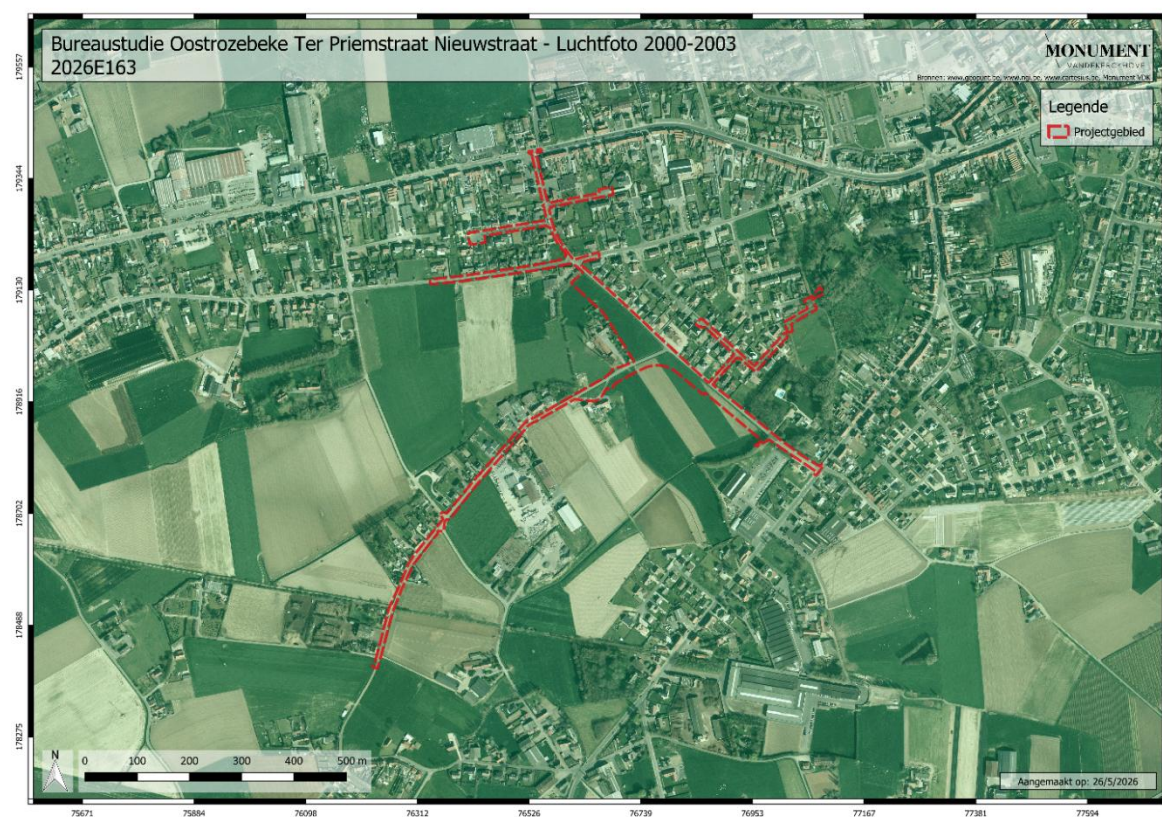
toename van bebouwing duidelijk te zien langs de nieuwe wegtracés waar verkavelingen werden aangelegd. De bebouwing neemt ook langsheen de overige delen van het projectgebied verder toe. De zones voorzien voor grondverbetering blijven een onbebouwde en onverharde zone dat in gebruik blijft als landbouwgrond. De onmiddellijke omgeving van het projectgebied blijft relatief gelijkend aan haar voorgaande functie en toestand. De hoofdwegen worden steeds verder voorzien van dichtere bebouwing. Een toenemende mate aan industrialisering is te zien meer ten zuiden van het projectgebied door de aanleg van het kanaal dat aansluit op de loop van de Leie.

Figuur 46: Plangebied op orthofoto-beelden uit 1971 (bron: geopunt.be)

Figuur 47: Plangebied op orthofotobeelden uit de periode 1979-1990 (bron: geopunt.be)

Figuur 48: Plangebied op orthofotobeelden uit de periode 2000-2003 (bron: geopunt.be)

Figuur 49: Plangebied op recente orthofotobeelden uit 2025 (bron: geopunt.be)

2.3.1. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

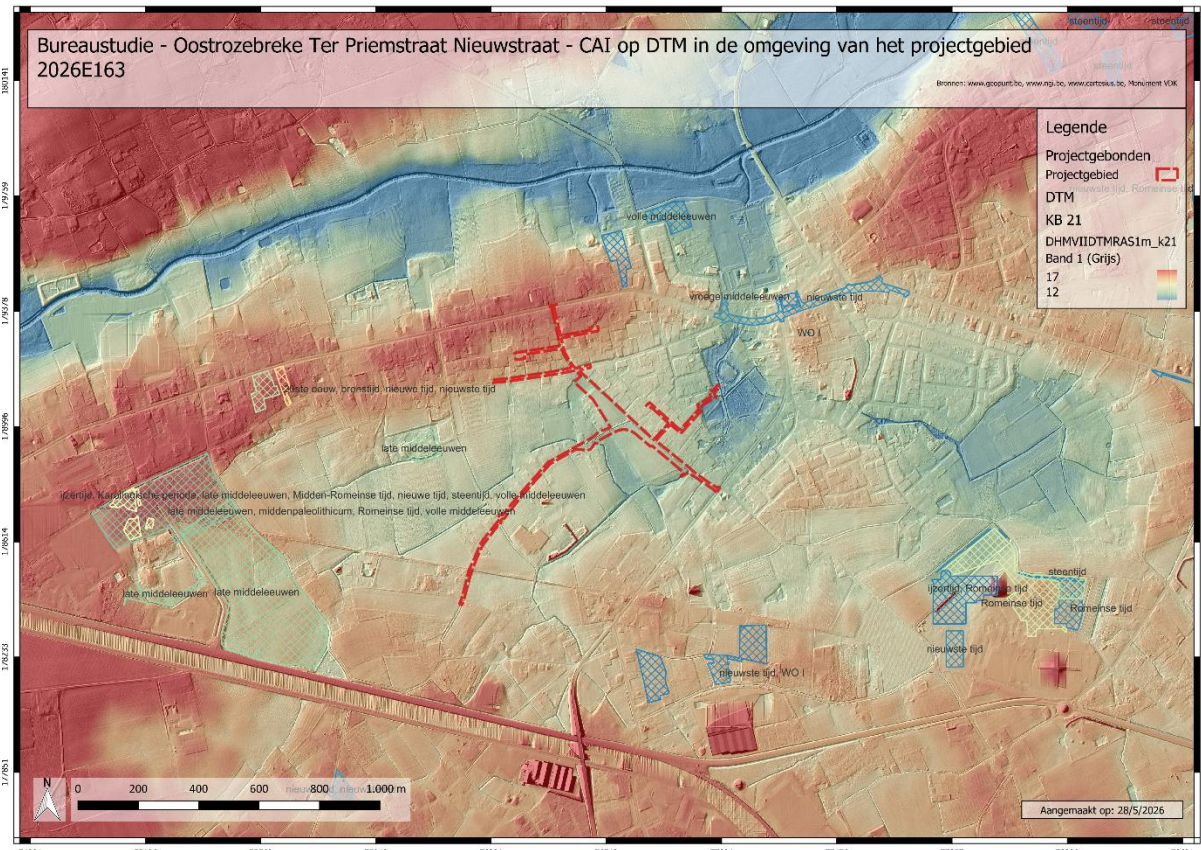
In de directe omgeving van het plangebied (buffer: 1.000 m) zijn reeds verschillende waarden geregistreerd in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), door middel van historisch en archeologisch onderzoek. Hieronder volgt een overzicht van de CAI in de omgeving van het projectgebied die van belang zijn voor deze archeologienota (Tabel 2 en Figuur 51).

CAI ID	Toponiem	Onderzoek	Periode	Beschrijving
150753	Bedrijven-terrein "Spookkasteel"	Proefsleuven-onderzoek	Midden-paleolithicum	Lithisch artefact: kern
			Romeinse tijd	4 brandrestengraven: aardewerk, <i>fibulae</i> , nagel, (schoen-) leer. Paalsporen: gebouwplattegrond (?). (Erf-) gracht Baksteenfragmenten.
			Volle middeleeuwen-nieuwe tijd	Grijs aardewerk, rood aardewerk, steengoed, majolica, faience, pijpaaarde
			Late middeleeuwen-nieuwe tijd	15 ^e -16 ^e eeuw: grachten met vondstenmateriaal, mogelijk langs vroegere toegangsweg tot neerhof; eenschapige structuur paalkuilen: 2 scherven aardewerk ten laatste uit 15 ^e -16 ^e eeuw. Enkele grachten: ten vroegste 13 ^e -eeuws. Kuil ambachtelijke activiteit
			Niet gedateerd	Paalsporen en -kuilen gebouwplattegrond: zonder vondstenmateriaal; grachten
155033	Het Goed te Priems	Evaluerend terrein-onderzoek	Late middeleeuwen-nieuwste tijd	Hoevesite met walgracht van feodale heerlijkheid Priems: woonhuis op opgehoogde woonheuvel met oudere resten met "moeffen" 2 ^e helft 13 ^e eeuw: 4 vergrotingen. Vondstenmateriaal uit periode eind 13 ^e -begin 14 ^e eeuw: aardewerk, glas, bot en metaal. Eind 13 ^e eeuw: fundering in Doornikse kalksteen. Oudste fase: gracht met houten palen, 2 ^e fase 14 ^e -15 ^e eeuw: blauwgrijs aardewerk en handgevormde bakstenen, 3 ^e fase 3 ^e kwart 16 ^e eeuw: grachtvulling met puin, scherven en steengoed, 4 ^e fase 17 ^e -18 ^e eeuw: verdere opvulling gracht. 19 ^e eeuw: verdere opvulling met puinlaag, recent vereffend
207079	Oostrozebeke-Ettingen	Proefsleuven-onderzoek	Volle middeleeuwen	Rand bewoningsareaal buiten projectgebied: kuilen en paalsporen in alluviale afzettingen met fragmenten grijs, handgevormd aardewerk
222434	Ridder de Ghellinckstraat	Proefsleuven-onderzoek	Mesolithicum (?)	Lithische artefacten: (micro-) kling, schrabberfragment (verbrand), afslag, kernfragment
			Neolithicum-Romeinse tijd	Kringgreppel met centraal mogelijk een grafkuil, brandrestengraven, vierpostenspieker (?), greppels
223769	Hoogstraat 80	Proefsleuven-onderzoek	Niet gedateerd	8 grachten/greppels, 1 paalspoor, geen vondstenmateriaal
224179	Ridder De Ghellinckstraat	Voor-onderzoek met ingreep in bodem	Nieuwste tijd	Sporen van drainage, 7 kuilen met recent bouwpuin (cement, industriële baksteen)
			Niet gedateerd	Kuil
224210	Grote Molstenstraat	Voor-onderzoek	Nieuwste tijd	Grote verstoringen. WOI: kruitstaafjes, brokstuk koperen kuls (7,7mm), resten metaalbrokken: mogelijk Duits geschut

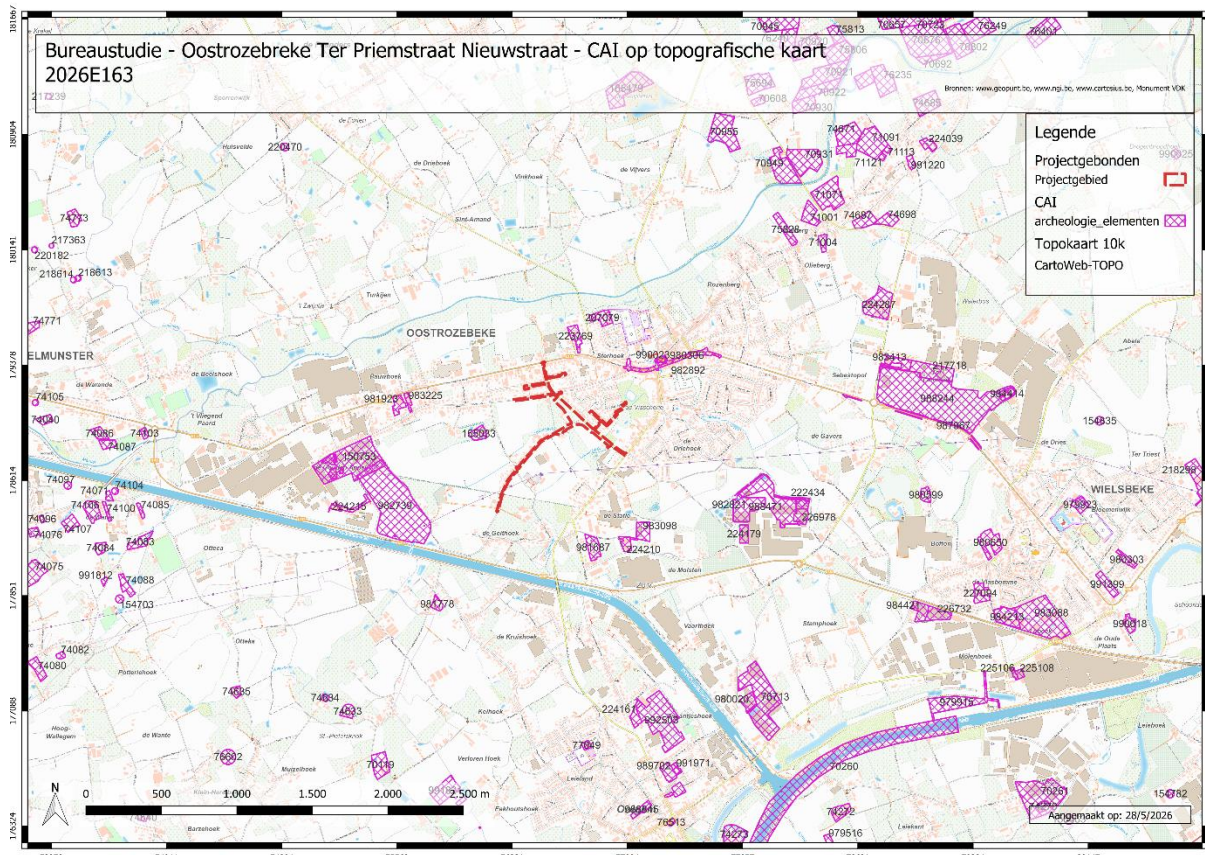
CAI ID	Toponiem	Onderzoek	Periode	Beschrijving
		met ingreep in bodem		
224215	Nieuwenhovestraat I	Proefsleuvenonderzoek	Late middeleeuwen-nieuwe tijd	Paalkuilen, kuilen, greppels, aardewerkfragment uit 13 ^e eeuw (?)
988471	Ridder De Ghellinckstraat 9	Vooronderzoek met ingreep in bodem	IJzertijd-Romeinse tijd	Brandrestengraf
			Niet gedateerd	Greppels, grachten, kuilen, paalkuil (?)
990023	Sint-Amanduskerk	Kaartstudie	Vroege middeleeuwen	Eerste Romaanse kerk van vóór 1150 bij verbod paus Alexander II om bijkomende kerken op te richten. Oostrozebeke zou al vanaf ca. 640 gekerstend zijn door Sint-Amandus, eerste bedehuis uit die periode. In 964 was Gosewinus pastoor van Oostrozebeke. De parochie was afhankelijk van het bisdom Doornik. Vanaf 1186 behoorde patronaatsrecht toe aan abdij Ename, bevestigd in 1190 door paus Clemens II. Ca. 1450 brand de kerk af tijdens Zoutoorlog tussen Gent en Filips de Goede. Vanaf 1560 bij bisdom Gent
980306	Oostrozebeke centrum	Proefputtenonderzoek	Nieuwste tijd	Verstoringslagen en ophogingslagen met verspreid skeletmateriaal, bouwpuin en aardewerk uit de 19 ^e eeuw
981687	Stationstraat	Landschappelijk booronderzoek	Niet van toepassing	A(p)-C-profielen
		Proefsleuvenonderzoek	Niet van toepassing	Geen archeologische waarden, veel verstoring
981778	Kanaalweg	Proefsleuvenonderzoek	Nieuwe-nieuwste tijd	Afvalkuilen, gracht
			Niet gedateerd	Greppel zonder vondstenmateriaal
981923	Ingelmunstersteenweg 155-161	Landschappelijk booronderzoek	Niet van toepassing	Afgetopt profiel: geen steentijdpotentieel
		Proefsleuvenonderzoek	Laat-neolithicum - midden-bronstijd	Kringgreppel diameter 20 m: grafheuvel
			Middeleeuwen	2 kuilen doorheen kringgreppel
			Nieuwe-nieuwste tijd	Spitsporen en greppels: beddenbouw (?)
982739	Nieuwenhovestraat	Proefsleuvenonderzoek	Late middeleeuwen	Bewoningssporen
982821	Palingstraat	Proefsleuvenonderzoek	Niet van toepassing	Geen archeologische waarden, veel verstoring
982892	Stationsstraat 11	Toevalsvondst	Nieuwste tijd	WOI: Put met Duitse helm, bouwpuin
983098	Grote Molstenstraat II	Proefsleuvenonderzoek	Niet gedateerd	Ondiepe houtskoolrijke kuil
983225	Ingelmunstersteenweg 145-147	Landschappelijk booronderzoek	Niet van toepassing	Afgetopt profiel: geen steentijdpotentieel
		Proefsleuvenonderzoek	Bronstijd	Greppel
			Middeleeuwen-nieuwe tijd	Greppel

CAI ID	Toponiem	Onderzoek	Periode	Beschrijving
			Nieuwste tijd	19 ^e -20 ^e eeuw: industrieel wit aardewerk. 20 ^e eeuw: greppels, restanten van funderingen, uitgravingen, leidingen, waterciterne

Tabel 5: Tabel met CAI-waarden in de directe omgeving van het projectgebied (buffer: 1.000 m)

Figuur 50: CAI waarnemingen aangeduid op DTM nabij het projectgebied (bron: geopunt)

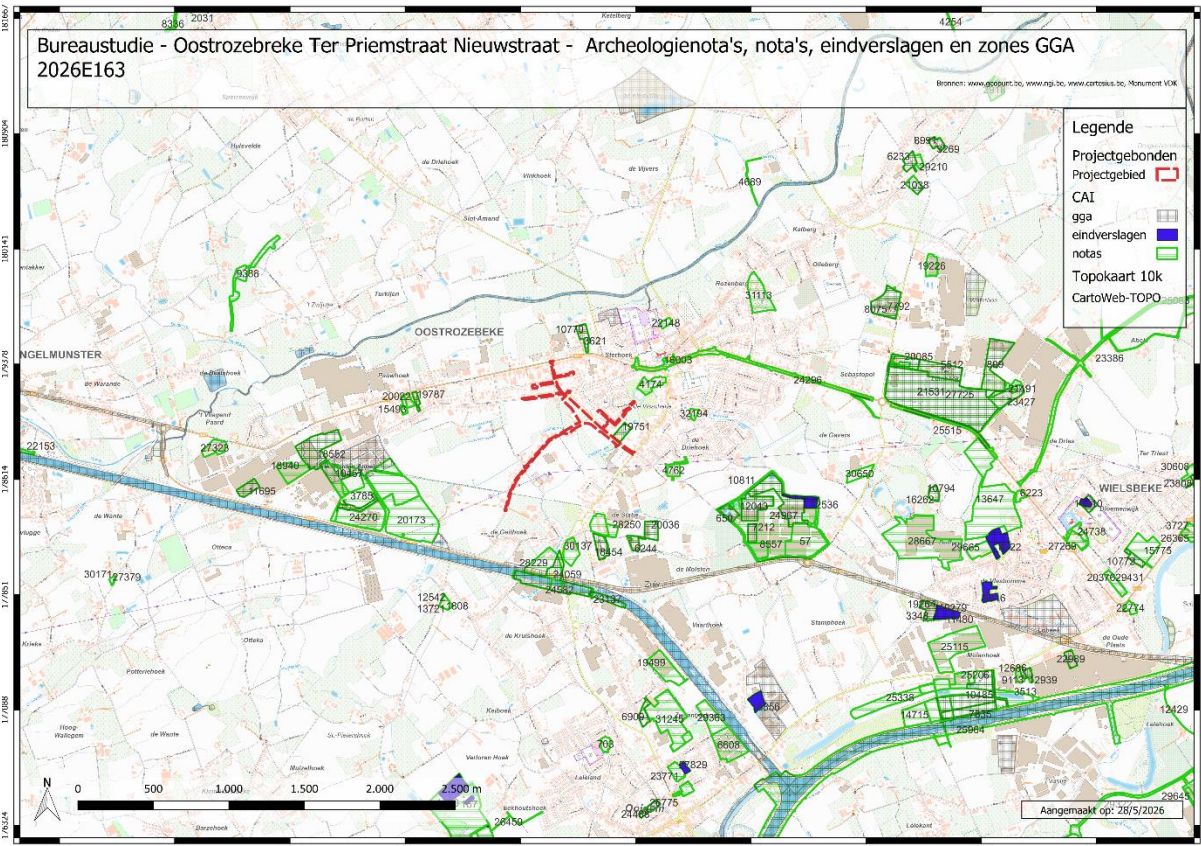

Figuur 51: Plangebied en CAI-zones op topografische kaart (bron: geopunt.be)

Uit deze gegevens kunnen we besluiten dat de directe omgeving van het plangebied al zeker bewoond was vanaf de steentijden tot het heden. De oudste resten van menselijke aanwezigheid dateren uit de steentijden. De aanwezigheid van de Mandel en de Leie zorgden voor aantrekkelijke omstandigheden. Ook tijdens de metaaltijden zijn er bewijzen voor menselijke aanwezigheid tijdens de regio. Hierbij gaat het om onder meer grondsporen waaronder greppels en paalsporen maar ook resten van funeraire praktijken zoals brandrestengraven. De vroege middeleeuwen worden vertegenwoordigd door de aanwezigheid van de kerk en haar waarschijnlijke voorloper. Tijdens de middeleeuwen blijkt de continue menselijke aanwezigheid in de regio zoals verschillende (voor)onderzoeken reeds hebben aangetoond. Deze meer recente aanduidingen situeren zich voornamelijk ter hoogte van het centrum van Oostrozebeke. In de nabijheid van het projectgebied dateren de aanduidingen zowel uit de vroegste periodes (steentijden, metaaltijden, Romeinse tijd) bijvoorbeeld ten zuiden en ten zuidwesten, als uit de middeleeuwen (ten oosten ter hoogte van het centrum Oostrozebeke, en recenter.

2.3.2. (Archeologie-) nota's

In de nabije omgeving van het projectgebied (buffer: 300 m) werden eerder al enkele zones onderzocht in archeologienota's. Hieronder volgt een korte samenvatting hiervan (Figuur 52 en Tabel 6).

Figuur 52: Plangebied en zones die reeds in (archeologie-) nota's en eindverslagen onderzocht zijn (bron: Geoportaal Onroerend Erfgoed) op een recente orthofoto uit 2025 (bron: geopunt.be)

ID	Toponiem	Type	Geen maatregelen	Uitgesteld vooronderzoek
3621	Oostrozebeke Hoogstraat	AN		X
10770	Oostrozebeke Hoogstraat	N	X	
4174	Oostrozebeke De Visscherie	AN	X	
32754	Oostrozebeke Visscherie	AN		X
4762	Oostrozebeke Waterstraat	AN	X	
12314	Oostrozebeke Centrum	AN		X
16003	Oostrozebeke Centrum	N	X	
19751	Oostrozebeke Nieuwstraat	AN	X	

Tabel 6: Tabel met (archeologie-) nota's en eindverslagen in de omgeving van het projectgebied (buffer: 300 m) (bron: Geoportaal Onroerend Erfgoed).

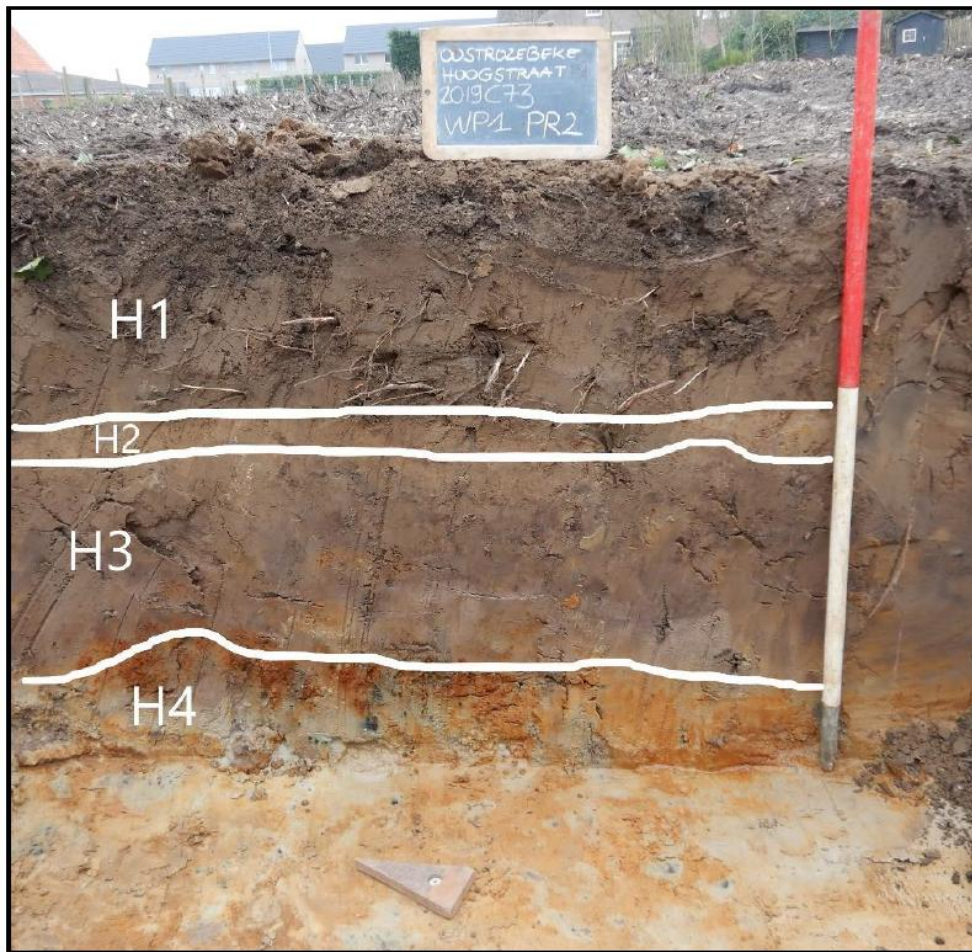
AN ID 3621 + N ID 10770 Oostrozebeke Hoogstraat

Naar aanleiding van verkavelingsproject stelde Monument Vandekerckhove nv een archeologienota op.¹⁶ In het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting vastgesteld voor waarden uit de periodes vanaf de steentijden tot het heden en vooral voor de periodes vanaf Romeinse tijd tot en met de 18^e eeuw. Daarom werd hier verder vooronderzoek geadviseerd, inde vorm van proefsleuvenonderzoek.

In de opvolgende nota door Acke & Bracke bvba worden de resultaten van dit prospectieonderzoek besproken.¹⁷ Het onderzoek heeft aangetoond dat er geen archeologische site aanwezig was op het projectgebied. De aangetroffen sporen in de vorm van een gracht- en greppelsegment wijzen op een landelijke indeling in de (sub-) recente tijd. Daarnaast werd één geïsoleerde paalkuil aangetroffen zonder vondstmateriaal. Er werd op de meeste plaatsen een afgetopt profiel geregistreerd (Ap-C-horizontenopbouw, Figuur 53). Lokaal was er een 0,10 m dikke B-horizont bewaard. Het archeologische niveau werd geregistreerd bovenaan de moederbodem (C-horizont), op een diepte van ca. 0,70 m. Verder archeologisch onderzoek onder de vorm van een vlakdekkende opgraving werd bijgevolg niet geadviseerd.

¹⁶ Bartholomieux et al. 2016

¹⁷ Acke et al. 2019

Figuur 53: Profiel 2 van het proefsleuvenonderzoek van de site Oostrozebeke Hoogstraat¹⁸

AN ID 4174 + AN ID 32754 Oostrozebeke De Visscherie

In het kader van de sloop van bestaande bebouwing, de renovatie van een schuur, de aanleg van nieuwe parkeergelegenheid en de bouw van 16 woonappartementen op een ondergrondse garage maakte Ruben Willaert nv een archeologienota op.¹⁹ In de bureaustudie is voornamelijk een archeologische verwachting vastgesteld voor waarden uit de periodes vanaf de steentijden tot en met de volle middeleeuwen. Gezien de beperkte oppervlakte van de geplande werkzaamheden en de hoge verwachte verstoringsgraad, werd geen verder vooronderzoek geadviseerd.

Voor een ruimer projectgebied dat ook dit eerste gebied omvat, stelde BAAC Vlaanderen BVBA een archeologienota op, naar aanleiding van de geplande aanleg van een park.²⁰ In het

¹⁸ Acke et al. 2019

¹⁹ Willaert et al. 2017

²⁰ Schynckel 2025

bureauonderzoek is een matige verwachting voor steentijdsites vastgesteld, alsook een vrij hoge verwachting voor sporen uit de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen. In het zuidelijke deel van het plangebied werd verder vooronderzoek geadviseerd, in de eerste plaats in de vorm van landschappelijk booronderzoek, eventueel gevolgd door archeologisch booronderzoek in het geval van potentieel voor intacte steentijdsites en/of door proefsleuvenonderzoek in het geval van potentieel voor jongere sporensites. Wegens een wijziging van de bouwplannen voor het project, is het voorgestelde prospectieonderzoek tot op heden nog niet uitgevoerd.

AN ID 4762 Oostrozebeke Waterstraat

Naar aanleiding van een verkavelingsproject stelde Acke & Bracke bvba een archeologienota op.²¹ In het bureauonderzoek werd voornamelijk een verwachting vastgesteld voor waarden uit de periodes van de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen. Er was geen directe indicatie voor steentijdpotentieel vastgesteld, al is er in de ruime omgeving van Oostrozebeke wel degelijk potentieel voor het voorkomen van intacte sites uit de steentijden. Ondanks deze archeologische verwachting, werd geen verder vooronderzoek geadviseerd, wegens de hoge verstoringsgraad van het terrein.

AN ID 12314 + N ID 16003 Oostrozebeke Centrum

Naar aanleiding van de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel stelde Ruben Willaert NV een archeologienota op.²² In het bureauonderzoek is voornamelijk een archeologische verwachting vastgesteld voor waarden uit de periodes van de Romeinse tijd en de middeleeuwen en een specifiek hoge verwachting voor sporen van de begraafplaats rondom de kerk. Daarom werd verder vooronderzoek geadviseerd, in de vorm van proefputtenonderzoek.

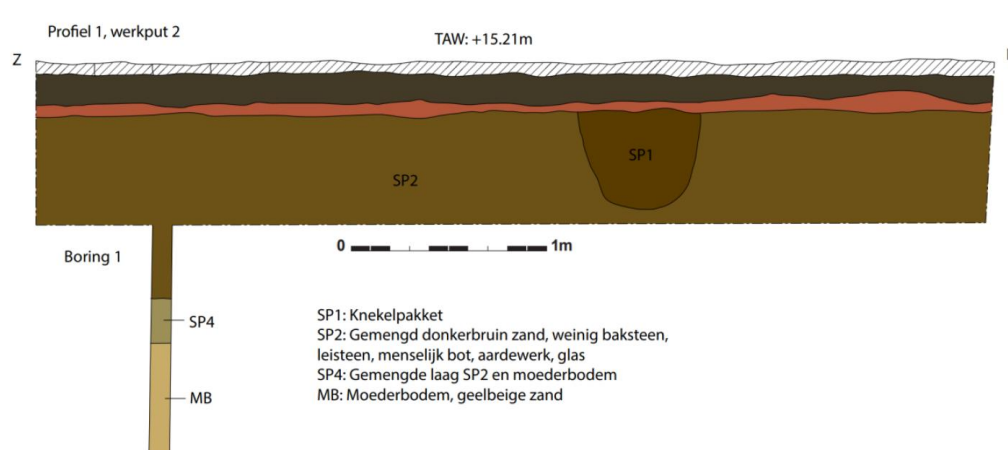
De resultaten van dit prospectieonderzoek worden besproken in de opvolgende nota.²³ Er werd een archeologisch vlak geregistreerd op 0,82 m diepte onder het maaiveld, ofwel +14,3 mTAW. Onder een laag stabilisé is een vrij homogeen bruin zandig pakket waargenomen. Hierin kwamen weinig brokjes baksteen, leisteen, aardewerk, recent glas en vrij veel versmeten los botmateriaal voor. In werkput 2 werd een boring uitgevoerd, waaruit bleek dat dit pakket 1,10 m dik was. Hieronder kwam een meer gemengde laag voor, met een dikte van ca. 0,22 m. Deze ging vrij bruusk over op de moederbodem ca. +13,77 mTAW; een geelbeige zandleembodem (Figuur 54). In werkput 4 is een begraafing met een kind tussen 3-4 jaar in anatomisch verband teruggevonden. Mogelijk werd het kerkhof eerder grondig geruimd.

²¹ Acke, Bracke, Van Quaethem 2017

²² Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019

²³ Bot, Vanbrabant, Debouck 2020

Wegens gebrek aan verder kennispotentieel, werd geen opvolgend opgravingsonderzoek geadviseerd.

Figuur 54: Tekening van profiel 1 van het proefputtenonderzoek van de site Oostrozebeke Centrum²⁴Figuur 55: Allesporenplan van het proefputtenonderzoek van de site Oostrozebeke Centrum²⁵²⁴ Bot, Vanbrabant, Debouck 2020²⁵ Bot, Vanbrabant, Debouck 2020

AN ID 19751 Oostrozebeke Nieuwstraat

Naar aanleiding van een verkavelingsproject maakte Ruben Willaert nv een archeologienota op.²⁶ Op basis van archeologische waarden in de omgeving is in de bureaustudie een verwachting vastgesteld voor waarden uit alle periodes vanaf het midden-paleolithicum en voornamelijk voor de periodes van de Romeinse tijd en de middeleeuwen. Gezien de hoge verstoringsgraad van het terrein door recente ingrepen werd echter geen verder vooronderzoek *in situ* geadviseerd.²⁷

Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan vastgesteld worden dat de directe omgeving van het plangebied reeds in gebruik was vanaf de steentijden tot het heden. Ca. 250 m ten noorden van het plangebied is het archeologische niveau op 0,70 m diepte geregistreerd. Hier werden slechts een subrecent gracht- en greppelsegment en een niet gedateerde kuil teruggevonden. Ca. 375 m ten noordoosten van het huidige projectgebied is archeologisch niveau geregistreerd op 0,82 m diepte onder het maaiveld, ofwel +14,30 mTAW in de zandleembodem. Het gaat hier echter om een kerkhofpakket in het centrum van Oostrozebeke, waarin verschillende inhumatiegraven zijn teruggevonden. Deze site verschilt dus erg qua karakter met het huidige plangebied, dat zich aan de rand van het centrum bevindt, weg van het kerkhof. Op de overige locaties werd geen verder vooronderzoek *in situ* geadviseerd, gezien het beperkte potentieel voor kennisvermeerdering (grootschalige bestaande bodemverstoring), of werden tot op heden nog geen resultaten van het geadviseerde prospectieonderzoek gepubliceerd.

²⁶ Debouck 2021

²⁷ Vanhercke 2021

2.4. Synthese

2.4.1. Verwachtingspatroon

Op basis van het voorgaande assessment kan volgend verwachtingspatroon naar voor geschoven worden:

- De ligging van het projectgebied nabij de Mandel ten noorden en in aanwezigheid van de Leie verder in het zuiden, wijzen op aantrekkelijke condities voor de prehistorische mens in de regio. Dit werd bevestigd door verschillende vondsten daterend uit de steentijden nabij het projectgebied. De kans op de aanwezigheid van resten uit deze periode binnen het projectgebied is mogelijk.
- Voor de metaaltijden en Romeinse tijd kan eveneens een potentieel worden vastgesteld. Het gaat hierbij zowel op sporen en resten die wijzen op menselijke bewoning en funeraire activiteiten die tijdens archeologisch (voor)onderzoek aan het licht kwamen. Het archeologisch niveau werd op 70 cm tot 82 cm onder het maaiveld aangetroffen. Ook hier kan ter hoogte van het projectgebied een potentieel op het aantreffen van sporen en resten uit deze periodes worden uitgeschreven.
- Voor de middeleeuwen zijn er meerdere aanduidingen in de omgeving gekend. Deze situeren zich onder meer in de dorpskern van Oostrozebeke waar de kerk mogelijk ook een vroegmiddeleeuwse voorganger kent. Er is dus mogelijks sprake van niet alleen een continue bewoning tijdens de middeleeuwen maar reeds sedert de oudste periodes.
- Voor de late middeleeuwen maken de historische kaarten duidelijk dat het projectgebied reeds vanaf de 18de eeuw grotendeels in gebruik was genomen als wegtracé. Reeds op de Ferrariskaart zijn hier duidelijke aanwijzingen van. Het is zeker niet ondenkbaar dat deze wegen oudere voorgangers hebben die de 18de eeuw predateren.
- Er dient echter ook rekening te worden gehouden met de impact die de wegtracés op het bodemarchief hebben uitgeoefend evenals de aanwezige leidingen. Deze laatste situeren zich eerder in de berm en zullen lokaal voor een diepe verstoring hebben gezorgd. De wegverharding zal mogelijks voor een verstoring tot ongeveer 60 cm onder het maaiveld hebben gezorgd. De effectieve weerslag van deze ingrepen op het bodem- en archeologisch archief is niet geheel duidelijk.

Besluitend kan gesteld dat er voor de periode vroeger dan ca. 1770 (Ferrariskaart) geen gegevens beschikbaar zijn uit het bureauonderzoek om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen. De resultaten van archeologische (voor)onderzoek in de omgeving wijzen op een archeologisch potentieel gaande van de steentijden tot de meer recente periodes. Hierbij dient sedert, ten laatste de tweede helft van de 18de eeuw, het gebruik van een groot deel van het projectgebied als wegtracé in acht te

worden genomen. Gezien de mogelijke continue menselijke aanwezigheid in de regio zijn mogelijke oudere voorgangers van deze wegtracés niet onmogelijk. Welke de impact is van haar moderne aanleg op het bodem- en archeologisch archief is niet gekend. De enige manier om concrete informatie in te winnen over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site uit de steentijd, metaaltijden, de Romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tijd is veldonderzoek.

2.4.2. Afweging verder vooronderzoek

Voor de verschillende zones van het wegtracé gelden ook verschillende verwachtingen. De wegtracés behorend tot de Nieuwstraat (hoofdtak), de Leegstraat en de Ter Priemstraat, kennen allen een datering die minstens teruggaat tot de 18de eeuw. Hier bestaat de kans op de aanwezigheid van oudere voorgangers. Er dient rekening te worden gehouden met een mogelijke verstoring tot 60 cm als gevolg van de wegverharding enerzijds en lokaal diepere verstoringen in de berm door de aanwezigheid van leidingen. Er wordt geadviseerd om enkele zones af te bakenen en verder te onderzoeken aan de hand van een archeologische opgraving als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken.

Voor de meer recente aftakkingen van de Nieuwstraat en de Volderstraat wordt een lager potentieel toegekend. Hier wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd.

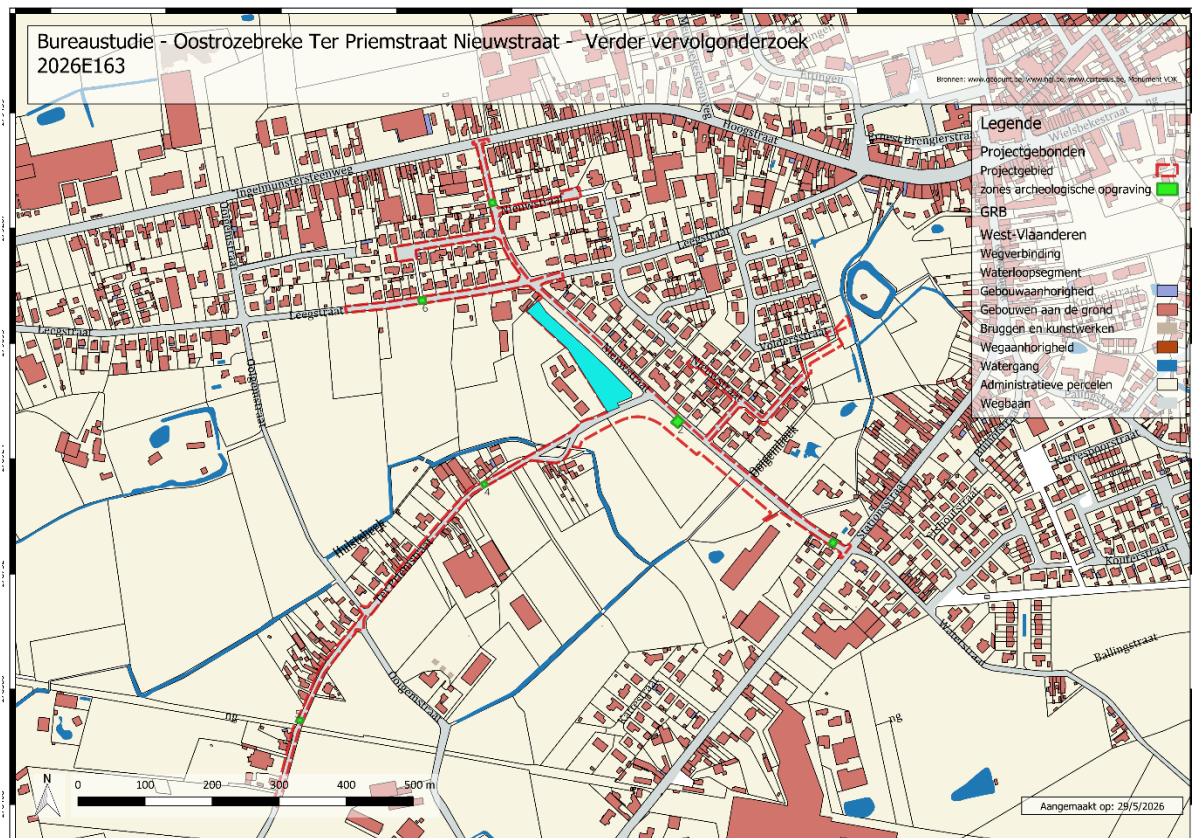
Anderzijds toont de zone van grondverbetering ter hoogte van de Nieuwstraat eveneens een potentieel. Deze zone betreft sedert de 18de eeuw landbouwgebied binnen een percelering die behoort tot een historische boerderij (Devolder). Hier wordt verder vooronderzoek geadviseerd in de vorm van landschappelijke boringen, mogelijk gevolgd door archeologische boringen en proefsleuven.

Voor het verder advies wordt verwezen naar het bijhorende programma van maatregelen.

Type	Locatie	Lengte	Oppervlakte/diameter	Diepte ingreep op bodem (- mv)
Riolering DWA	Nieuwstraat Ter Priemstraat Leegstraat	2,3 km	250 mm	Tussen 1,52 m en 3,6 m
Riolering RWA	Nieuwstraat Ter Priemstraat Leegstraat	2,4 km	400 mm	Tussen 1,52 m en 3,6 m

Wegenis	Nieuwstraat	825 m	/	Tot 70 cm
Grondverbetering	Nieuwstraat	/	5487 m ²	Tot 70 cm
	Volderstraat		1069 m ²	onder het
			527 m ²	maaiveld

Tabel 7: Overzicht geplande bodemingrepen met dieptepeilen

Figuur 56: Aanduiding zones geselecteerd voor verder onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving (groen) en zone grondverbetering (blauw) (bron: geopunt)

2.4.5. Beantwoording van de onderzoeksvragen

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- **Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?**

Er zijn geen archeologische gegevens gekend over de site zelf. De gekende historische en archeologische gegevens worden besproken in 2.2. Historische beschrijving en Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..

- **Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?**

De indicaties dat de bodem verstoord is, bestaan uit de aanwezigheid van de wegenis en de reeds bestaande rioleringen. De exacte diepte van de eerstgenoemde is niet gekend en dient deel uit te maken van verder onderzoek. De verstoringen teweeggebracht door de rioleringswerken in het verleden variëren van 74 cm tot 2 m.

- ***Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?***

Het terrein staat niet gekarteerd op de potentiële bodemerosiekaart. Aanduidingen in de omgeving tonen echter een laag potentieel.

- ***Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?***

Zie hoofdstuk

1.2.4. Geplande toestand.

- ***Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja: wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?***

Op basis van enkel het bureauonderzoek kunnen deze vragen niet beantwoord worden.

- ***Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?***

Het projectgebied stemt grotendeels overeen met bestaande wegenis. Hier kan een verstoring worden ingeschat van ongeveer 60 cm door de verharding enerzijds en tussen 70 cm en meer dan 2 m door de bestaande leidingen, gelegen in de berm. De nieuwe leidingen zullen een grotere verstoring teweegbrengen en dit centraal binnen de tracés.

De zones voor grondverbetering omvatten onbebouwd en onverharde terreinen in gebruik genomen voor agrarische doeleinden.

Er kan over het algemeen een archeologisch potentieel worden waargenomen gaande van de steentijden tot en met de nieuwe tijd. Voor de tracés van de Nieuwstraat, de Leegstraat en de Ter Priemstraat kunnen ook historische voorlopers worden verwacht. Daarom wordt voor enkel delen van deze wegtracés een vervolgonderzoek in de vorm van een archeologische opgraving geadviseerd als een op zichzelf staande fase tijdens de uitvoering van de geplande werken.

Ter hoogte van de zone voor grondverbetering langsheen de Nieuwstraat wordt een vervolg geadviseerd in de vorm van een landschappelijke bodemonderzoek, mogelijk gevolgd door archeologische boringen en een proefsleuvenonderzoek.

3. Samenvatting

Het plangebied situeert zich ten westen van de dorpskern van Oostrozebeke, op enkele honderden meters ten zuiden van de Mandel en een kilometer ten noorden van de Leie. Het bestaat uit verschillende bestaande wegtracés voorzien van een algemene verharding. Ook een riolering is aanwezig in de berm van de wegen en heeft voor een verstoring gezorgd. De bodem wordt gekarteerd als OB, lemige zandbodems en zandleembodems en is gelegen op het zandlemig plateau van Tielt. In de onmiddellijke nabijheid zijn de kleine waterlopen van de Hulstebeek en de Ooigembeek aanwezig.

Op het plangebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. De historische kaarten tonen reeds tijdens de 18de eeuw (Ferrariskaart) de aanwezigheid van de voorlopers van de Nieuwstraat, de Ter Priemstraat en de Leegstraat. Het gebied wordt over het algemeen sterk gekenmerkt door een landelijk karakter. Ook de overige historische kaarten vertonen een beeld van een landelijke regio, doorspekt met kleinere dorpskernen in een landschap dat bepaald wordt door de loop van de twee eerder vermelde rivieren. Ook de luchtfoto's wijzen tijdens de 20ste en 21ste eeuw op deze aard hoewel de bebouwing sterk toeneemt.

Archeologisch (voor)onderzoek in de omgeving wijst op een archeologisch potentieel gaande van de steentijden tot en met de nieuwe tijd. Hierbij kan er uitgegaan worden van een nagenoeg continue menselijke aanwezigheid in de regio. Onderzoek leverde artefacten op uit de steentijden en gaf blijk van permanente menselijke aanwezigheid tijdens de metaaltijden en de Romeinse tijd aan de hand van nederzettingssporen en funeraire contexten. De kerk van Oostrozebeke zou kunnen teruggaan tot een vroegmiddeleeuwse voorganger. Vanaf de volle en late middeleeuwen is de geschiedenis van Oostrozebeke en haar omgeving beter gekend. Het archeologisch niveau werd aangetroffen op ongeveer 70 cm onder het maaiveld.

Over het gehele tracé worden rioleringswerken voorzien met het herstel van het oorspronkelijk wegdek met uitzondering van de Nieuwstraat waar een nieuwe bovenbouw zal gebeuren en fietspaden worden aangelegd. Op enkele locaties worden ook terreinen voor grondverbetering voorzien. Deze ingrepen zullen voor variërende bodemverstoringen zorgen.

4. BIBLIOGRAFIE

4.1. Literatuur

- Acke B., Bartholomieux B., Mestdagh B. 2016. *Archeologienota. Bureauonderzoek: Verslag van Resultaten Oostrozebeke Kanaalweg (West-Vlaanderen)*, Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- Acke B., Bracke M., Hagen J., Fonteyn P. 2019. *2019-038, Nota Oostrozebeke Hoogstraat, Verslag van Resultaten*, Acke & Bracke bvba, Zelzate.
- Acke B., Bracke M., Van Quaethem K. 2017. *2017-136, Archeologienota, Oostrozebeke Waterstraat, Verslag van Resultaten*, Acke & Bracke bvba, Zelzate.
- Bartholomieux B., De Cleene R., Leenknecht B., Veraart D. 2016. *Archeologienota, Oostrozebeke Hoogstraat (prov. West-Vlaanderen, Verslag van Resultaten, Bureauonderzoek*, Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- Bot B., Vanbrabant E., Debouck Y. 2020. *Centrum Oostrozebeke (Oostrozebeke, West-Vlaanderen) Nota, Deel 1: Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem*, Ruben Willaert nv, Brugge.
- Debouck Y. 2021. *Nieuwstraat (Oostrozebeke, West-Vlaanderen), Projectcode: 2021G31, Juli 2021, Archeologienota, Bureauonderzoek (Fase 0), Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*, Ruben Willaert nv, Brugge.
- Derweduwen N., Devalckeneer L., Bartholomieux B., Vanhoutte C., Casselman S. 2025. *Archeologienota, Verslag van resultaten bureauonderzoek, Oostrozebeke Tielsteenweg 29A (herwerking) (prov. West-Vlaanderen)*, Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- Eggermont N., Van Heymbeeck E. 2014. *Archeologische opgraving Oostrozebeke Leegstraat (prov. West-Vlaanderen)*, Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
- Haneca K., Debruyne S., Vanhoutte S., Eryvynck A. 2016. *Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar de optimale strategie, Onderzoeksrapporten Onroerend Erfgoed 48*.
- Schynckel E. 2025. *BAAC Vlaanderen Rapport 3022, Archeologienota, Oostrozebeke Visscherie, Deel 1: Verslag van Resultaten*, BAAC Vlaanderen bvba, Evergem.

- Vanhercke J. 2021. *Nieuwstraat (Oostrozebeke, West-Vlaanderen), Projectcode: 2021G31, Augustus 2021, Archeologienota, Bureauonderzoek (Fase 0), Deel 2: Programma van Maatregelen*, Ruben Willaert nv, Brugge.
- Willaert A., De Tollenaere J., Van Goidsenhoven W., Thys C. 2017. *De Visscherie (Oostrozebeke, West-Vlaanderen), Archeologienota, Bureauonderzoek (Fase 0), Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*, Ruben Willaert nv, Brugge.
- Willaert A., Van Goidsenhoven W., Thys C. 2019. *Centrum Oostrozebeke (Oostrozebeke, West-Vlaanderen), Archeologienota, Bureauonderzoek (Fase 0), Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*, Ruben Willaert nv, Brugge.

4.2. Internetbronnen

- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <http://www.geopunt.be/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://cai.onroerenderfgoed.be/>
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2026. *Oostrozebeke*, in: *Inventaris Onroerend Erfgoed*, geraadpleegd op 19/05/2026, via: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14713>.
- Western Front Association 2026. *Army Area Map No. 11 Sheet, 1:100,000, Edition: 24 Sep 1918, Enemy's supply system, Ostend to Lille* Enemy's supply system. Railways, dumps etc. Printed 29/06/1918, geraadpleegd op 19/05/2026, via: <https://www.westernfrontassociation.com/trenchmapper/>.
- Luchtfoto1914-1918 2026. 09/03/1918, KLM-MRA\Oostrozebeke\8285, geraadpleegd op 19/05/2026, via: <https://www.luchtfoto1914-1918.be/nl/geoportaal>.